ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейки фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика" 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА" 2007-2013

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество, без определен срок за кандидатстване: BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги"

Приоритетна ос 1: „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности"
Област на интервенция 1.1: „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията"
Операция 1.1.1: „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия"

Бюджетна линия: 2009 г.

Код по тематична спецификация:	04
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	BG
Код по вид икономически дейности:	00

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА 4
1.1. Цели и приоритети на Оперативната програма и цели на процедурата за подбор на проекти 5
1.2. Институционална рамка 7
1.3. Основни дефиниции 8
1.4. Режим на държавните помощи 9
1.5. Общ бюджет на процедурата 11
1.6. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ (процент на съфинансиране) 12
1.7. Елементи на процедурата 14
1.8. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти 14
1.9. Партньорство и допустимост на партньорите 15
1.10. Брой предложения по процедурата 15
2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА 15
2.1. Допустимост на кандидатите 15
2.2. Допустимост на проектите/дейностите 24
2.3. Допустимост на разходите 28
2.3.1. Допустими разходи 30
2.3.2. Недопустими разходи 33
2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход 34
3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА 35
3.1. Документи за кандидатстване 35
3.1.1. Списък на документите за кандидатстване 36
3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения 42
3.3. Краен срок за приемане на проектни предложения 43
3.4. Предоставяне на допълнителна информация 44
4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ 44
4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения 44
4.1.1. Оценка на административно съответствие 45
4.1.2. Оценка на допустимостта на кандидатите и дейностите 45
4.1.3. Техническа и финансова оценка 46
4.1.4. Документална проверка 52
4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ 52
5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ 59
5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта 59
5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ 60
5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта 61
5.4. Промени в договора и бюджета 61
5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати 61
5.6. Отчитане на проекта 61
5.7. Плащане 62
5.8. Мерки за информиране и публичност 64
6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ 66

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ГД	**Главна дирекция**
ДО	**Договарящ орган**
ДДС	**Данък добавена стойност**
ДМА	**Дълготрайни материални активи**
ДНФ	**Дирекция „Национален фонд", Министерство на финансите**
ЕК	**Европейска комисия**
ЕО	**Европейска общност**
ЕС	**Европейски съюз**
ЗОП	**Закон за обществените поръчки**
ИАНМСП	**Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия**
КН	**Комитет за наблюдение**
МЗ	**Междинно звено**
МИЕТ	**Министерство на икономиката, енергетиката и туризма**
МС	**Министерски съвет**
МСП	**Малки и средни предприятия**
НВМОП	**Наредба за възлагане на малки обществени поръчки**
НИРД	**Научно-изследователска и развойна дейност**
НСРР	**Национална стратегическа референтна рамка**
ОП	**Оперативна програма**
ПМС	**Постановление на Министерски съвет**
УО	**Управляващ орган**

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА

1.1 Въведение

Стратегическите цели за развитие на националната икономическа политика в контекста на пълноправното членство на България в ЕС извеждат като основен приоритет постигането на устойчив икономически растеж посредством развитието на динамична, пазарно ориентирана и международно отворена национална иновационна система, която стимулира предприемачеството и инвестициите в създаването и разпространението на ново знание. Независимо от обстоятелството, че България стартира членството си в Европейския съюз със сравнително ниски позиции по повечето показатели, отчитащи националния иновационен потенциал и степента на развитие на икономика, базирана на знанието, разпространението на европейските принципи, както и усъвършенстването на националната законодателна рамка в областта на насърчаването на иновациите и трансфера на знание дават основания за по-високи очаквания по отношение на предприеманите действия в областта на предприемачеството и иновационната активност.

В този контекст основно предизвикателство пред страната ни в областта на иновационната политика през следващите години е увеличаването на публичните и частните разходи за извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер заедно с оказването на подкрепа за по-ефективна и бърза комерсиализация на създаваните иновативни продукти, процеси и услуги. За сравнение по показателите иновационна активност и партньорство в областта на иновациите, българските предприятия значително изостават от средните европейски равнища - докато 42% от предприятията в ЕС–27 успяват да предложат нови технологични решения, в България техният дял не надвишава 16%, което поставя страната ни на последно място след Латвия (18%), Румъния (20%), Унгария и Малта (21%)[1]. Повечето предприятия в България въвеждат продукти или процеси, които са нови само за тях (15,7%) или само за българския пазар (12,1%), като делът на предприятията, които внедряват иновативни за европейския и международен пазар продукти остава твърде нисък (едва 5,1%)[2]. Достигането на средните за Европа равнища по отношение на технологична ориентация, както на отделните предприятия, така и на икономиката като цяло, изисква развитието и прилагането на реални механизми за стимулиране на високотехнологичния сектор в национален мащаб. Такъв механизъм е ускореното превръщане на новосъздаденото или усъвършенствано знание в реализиран на пазара продукт или услуга чрез предоставянето на подкрепа за създаване и развитие на стартиращи предприятия, ориентирани към производствено внедряване на пазарно ориентирани иновации и технологии. От друга страна, практиката показва, че именно стартиращите предприятия с висок иновативен потенциал са изложени на сериозен риск никога да не

[1] *Източник:* Fourth Community Innovation Survey (CIS 4).
[2] *Източник:* Аналитичен доклад Българските малки и средни предприятия и участието им в усвояването на Структурните фондове на Европейския съюз, 2006 г.

навлязат в етап на растеж, поради липсата на достатъчно финансови ресурси, производствен и пазарен опит за внедряване на резултатите от научно-изследователската и развойна дейност - над ¾ от българските предприятия финансират иновационната си дейност със собствени средства, което значително ги ограничава в размера на начинанията и риска, който могат да поемат.
Много предприятия с потенциал за растеж прекратяват дейност, тъй като на пазара на практика липсват рискови инвеститори, условията за банково финансиране често са неподходящи или изцяло липсват поради високата степен на риск и трудностите, които такива компании изпитват в началния си етап на развитие до момента на успешно внедряване и реализиране на продукта, който разработват. Друга сериозна област на изоставане е свързана с липсата на достатъчен производствен и пазарен опит, необходимостта от достъп до професионални консултантски услуги във връзка с развитието и оптимизирането на технологиите за производство, респективно за пазарна реализация на създаваните иновативни продукти, процеси или услуги.

Настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е ориентирана към преодоляване на посочените ограничения в развитието на стартиращите предприятия с висок иновативен потенциал чрез предоставянето на интегрирана инвестиционна и консултантска подкрепа в процеса на внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и услуги, както и подкрепа за тяхната успешна пазарна реализация. Тези интервенции ще доведат до увеличаване на броя на новосъздадените предприятия, внедряващи иновативни продукти, процеси и услуги, както и до увеличаване на дела на иновативните продукти и процеси в брутния вътрешен продукт.

1.1. Цели и приоритети на Оперативната програма и цели на процедурата за подбор на проекти

⇨ **Общата цел на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност")** е развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар.

Целта на подкрепата в рамките на ОП „Конкурентоспособност" е да развие потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес, да допринесе за увеличаване на икономическия ефект и да подпомогне необходимите структурни промени, с оглед постигането на устойчив напредък. За изпълнение на тези цели се предвижда подкрепа за развитие на производителността на малките и средни предприятия, както и за развитие на иновациите и новите технологии, и за подобряване на бизнес средата.

ОП „Конкурентоспособност" е структурирана в пет приоритетни оси за програмен период 2007-2013 г.:

Приоритетна ос 1: „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности";
Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда";
Приоритетна ос 3: „Финансови инструменти за развитие на предприятията";
Приоритетна ос 4: „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика";
Приоритетна ос 5: „Техническа помощ".

Процедура за подбор на проекти: **BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги"** се отнася към Приоритетна ос 1 на ОП „Конкурентоспособност", област на въздействие 1.1: „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията", операция 1.1.1. „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия".

⇨ **Основната цел на Приоритетна ос 1** е насочена към подобряване на българската иновационна система чрез подкрепа за иновационната дейност и подобряване на про-иновативната инфраструктура. Приоритетна ос 1 е фокусирана върху подпомагане развитието на научно-изследователската и развойна дейност за и от предприятията, с цел укрепване на техния иновативен потенциал и изграждането на подходяща про-иновативна бизнес инфраструктура, която да укрепи връзката наука-бизнес.

Специфичните цели на приоритетната ос включват:

1. Насърчаване на развойната дейност и внедряването на иновации в предприятията.

2. Защита на индустриалната собственост на българските предприятия и изследователски организации.

3. Развитие на благоприятна про-иновационна среда в подкрепа на бизнеса.

⇨ **Основната цел на настоящата процедура** за подбор на проекти е да стимулира развитието на стартиращи иновативни предприятия в България, като им предостави интегрирана консултантска и инвестиционна подкрепа за изпълнението на успешни проекти за внедряване в производството и пазарна реализация на иновативни продукти, процеси и услуги (като услугите следва да са резултат от внедрен иновативен процес или продукт) с висока добавена стойност.

Подкрепата по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е изцяло насочена към стартиращи иновативни предприятия, създадени не по-рано от 3 години преди датата на подаване на проектно предложение по настоящата процедура, които имат капацитета да внедрят в производството иновативни продукти, процеси или услуги, както и да осигурят тяхната успешна пазарна реализация като гарантират ненарушаването на правата върху чужда интелектуална собственост.

Индикатори за измерване степента на постигане на основната цел на процедурата:

- брой подкрепени стартиращи иновативни предприятия;
- ниво на оцеляване на стартиращите иновативни предприятия;
- брой иновации въведени/готови да бъдат въведени на пазара;
- брой създадени работни места.

Очаквани резултати от изпълнението на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

- минимум 20 подкрепени стартиращи иновативни предприятия;
- минимум 60 % активни на пазара стартиращи иновативни предприятия след първите 3 години дейност;
- минимум 20 иновации въведени или готови да бъдат въведени на пазара;
- създадени минимум 40 нови работни места.

1.2. Институционална рамка

Комитет за наблюдение на НСРР

Следи напредъка при постигането на целите и приоритетите на НСРР 2007-2013 въз основа на дефинираните в нея индикатори и др., съгласно ПМС №182/21.07.2006 г. (обн., ДВ, бр. 62/2006 г. посл. изм. бр. 93/2009 г.)

Комитет за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност"

Одобрява критериите за избор на операции по ОП „Конкурентоспособност", осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и др., произтичащи от Регламент № 1083 / 2006 и ПМС 182/21.07.2006 г.

Управляващ орган

Управляващ орган на ОП „Конкурентоспособност е дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност" на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). УО отговоря за цялостното програмиране, управление, наблюдение, контрол и оценка на дейностите и приоритетите по програмата съгласно Регламент № 1083/2006.

Междинно звено (МЗ)

Управляващият орган на ОП „Конкурентоспособност" делегира функции и задачи, свързани с управлението, изпълнението, мониторинга и контрола по изпълнение на операциите по Приоритетна ос 1 и 2 на оперативната програма на Междинно звено, съгласно Регламент № 1083/2006 и сключено Междуинституционално споразумение между МИЕ и ИАНМСП. Междинно звено е Изпълнителната агенция на насърчаване на малките и средни предприятия (ИАНМСП), което отговаря за набиране на проектни предложения, тяхната оценка, мониторинг и отчитане на схемата за безвъзмездна помощ. Междинното звено е Договарящ орган по смисъла на чл. 2, т. 3 от ПМС №121 от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г., обн., ДВ, бр. 45/2007 г., посл. изм. и доп., бр. 93/2009 г.).

Сертифициращ орган

Сертифициращ орган на Оперативната програма е дирекция „Национален фонд" на

Министерство на финансите. Съгласно чл. 61 от Регламент № 1083/2006, Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган

Одитен орган на ОП „Конкурентоспособност" е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз" към министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент № 1083/2006, Одитният орган на оперативната програма е отговорен за извършване на одити за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз", „Мониторинг на средствата от Европейския съюз" и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз" на МС.

Насоките за кандидатстване могат да се изменят, когато това се налага в резултат на настъпили промени в националната или европейската нормативна уредба, отнасящи се до настоящата процедура за подбор на проекти в съответствие с чл. 14, ал. 7 - 9 от ПМС №121 от 31.05.2007 г.

1.3. Основни дефиниции

За целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са възприети следните дефиниции:

Кандидат	Юридическо лице или едноличен търговец, което разработва и подава проектно предложение с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение на проекта.
Проектно предложение	Предложение, подадено от кандидат, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати.
Безвъзмездна финансова помощ	Без това да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евроатом) No 1605/2002, това са средства, предоставени от ОП „Конкурентоспособност", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, пар. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006: стопански субект, организация или предприятие, публичен или частен, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 87 от Договора, бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.

Изпълнител, определен от страна на бенефициента	Изпълнители на дейности по проекта, възложени им от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ. Изпълнителите от страна на бенефициента не са партньори и условията и редът за определянето им са уредени в ПМС № 55/12.03.2007 г., Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му, както и в утвърдените от Управляващия орган Насоки.
Договор за безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между ръководител на Договарящ орган или упълномощено от него лице и бенефициент за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. На основание подписано Междуинституционално споразумение с Управляващия орган, ИАНМСП, определена за Междинно звено на оперативната програма, изпълнява функциите на Договарящ орган по процедурите по Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност".
Ръководител на Договарящ орган	Ръководителят на администрацията, в рамките на чиято структура се намира Договарящия орган или упълномощеното от него длъжностно лице.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното право, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.
Иновативен продукт	Нов или значително усъвършенстван продукт, който може да представлява, както краен продукт за продажба на трети лица, така и база за производство на други продукти или предоставяне на услуги.
Иновативен процес	Нов или значително усъвършенстван метод за по- ефективно, по-качествено или по-бързо постигане на определени резултати.
Иновативна услуга	Нова или значително усъвършенствана услуга, предоставяна на база иновативен продукт или процес.

ВАЖНО: По настоящата процедура не се считат за иновации малки промени или подобрения, увеличаване на количеството произвеждана продукция чрез прибавяне на производствени или логистични системи много близки до вече съществуващи такива, изваждане от употреба на определен процес, само подмяна на дълготрайни-материални активи (ДМА) или надграждането им, промени, произтичащи изцяло от промени в цените на производствените фактори, сезонни или други циклични промени, търговия с нови или значително подобрени продукти.

1.4. Режим на държавните помощи

Приложимите режими на държавни помощи по отношение на безвъзмездната финансова помощ, предоставяна по настоящата процедура за подбор на проекти, са както следва:

1) Режим за регионална помощ съгласно Глава II, чл. 13 на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 от 6 август 2008 година относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (Общ регламент

за групово освобождаване, публикуван в Официален вестник на Общността (ОВ L 214/09.08.2008), прилаган за частта от проекта, касаеща инвестиции.

2) Режим на държавна помощ „de minimis" (минимална помощ) съгласно Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 от 15 декември 2006 г. относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за създаване на ЕО към помощта de minimis (публикуван в Официален вестник на Общността ОВ L 379/28.12.2006), прилаган за частта от проекта, касаеща предоставянето на услуги.

Допустимият максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за услуги по настоящата процедура за подбор на проекти следва да се придържа изцяло към правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006. Допустимият размер се определя на база натрупване с други минимални помощи, получени от кандидата за последните три финансови години като помощта с натрупване не трябва да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро, определени по официалния курс лев-евро.
Данните за получени минимални и/или друг вид държавни помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в „Декларация за държавни помощи", попълнена по образец (Приложение Д към Насоките за кандидатстване, включващо и Указания и примери за попълване на Декларацията за държавни помощи). Държавната помощ се счита за получена от момента на сключване на договор за нейното предоставяне. Декларацията за държавни помощи се представя от кандидатите на етап кандидатстване, и впоследствие в случай на одобрение на проектното предложение – при сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предоставена на всяко едно предприятие във връзка с процедури или индивидуални помощи, обявени в режим „de minimis", не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 последователни финансови години. Общият размер на минималната помощ предоставена на всяко едно предприятие, осъществяващо дейност в отрасъл „шосеен транспорт", не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни финансови години.

Минималната помощ не се натрупва с държавна помощ за същите допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта би превишил интензитета, определен за конкретните обстоятелства на отделния случай, с регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.
При определяне дали е спазен максимално допустимия интензитет на помощта съгласно т. 1.6 от настоящите Насоки за кандидатстване, ще се взема предвид общата сума на мерките за публична подкрепа за подпомаганата дейност или проект, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, приет с ПМС № 61 от 20.03.2007 г., обн. ДВ. бр.26 от 27 март 2007г., изм. ДВ. бр.97 от 23 ноември 2007 г., изм. ДВ. бр.10 от 6 февруари 2009 г., съгласно който решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Когато с решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ не са индивидуализирани получателите на помощ и размерът на сумата, която трябва да се възстанови, администраторът на помощ издава допълнително и акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства се извършва в съответствие с раздел IV от Указания на Министерство на финансите ДНФ № 08/29.12.2009 г. относно процедура по регистриране, докладване и последващо проследяване на случаи на нередности по Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз (Приложение Ч към Насоките за кандидатстване).

1.5. Общ бюджет на процедурата

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги" е 19 558 300 лв. (в т.ч. 16 624 555 лева от Европейския фонд за регионално развитие и 2 933 745 лева - национално съфинансиране). Договарящият орган си запазва правото да не предостави цялата посочена по-горе сума по процедурата.

Общ размер на безвъзмездната помощ по процедурата	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
19 558 300 лева (10 млн. евро)	16 624 555 лева (8,5 млн. евро)	2 933 745 лева (1,5 млн. евро)

1.6. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ[3] (процент на съфинансиране)

Максимален интензитет на помощта за инвестиции[4] в зависимост от категорията на предприятието – кандидат:

Категория предприятие[5]	Интензитет на безвъзмездната финансова помощ за инвестиции – (максимално допустим % от общите допустими разходи за доставка на оборудване и СМР)
Микро и малки предприятия	70 % (50% + 20%)
Средни предприятия	60 % (50% + 10%)

ВАЖНО: За всички категории предприятия, осъществяващи дейност в сектор „Транспорт", интензитетът на безвъзмездната финансова помощ за инвестиции е до 50%.

За изчисляване на интензитета на помощта за инвестиции (в дълготрайни материални активи, дълготрайни нематериални активи и СМР), всички използвани данни следва да се вземат преди приспадане на данъци и други такси. За изчисляване на помощта, платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно плащане, както е посочено в т. 5.7 от Насоките за кандидатстване), и когато активите не са предвидени за закупуване през първата година от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, помощта следва да бъде сконтирана[6] до нейната стойност към момента на предоставянето, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 4 параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008. Базовият интензитет от 50% се изчислява чрез определяне на сконтираната стойност на помощта, изразена като процент от сконтираната стойност на допустимите разходи. Към получената стойност се добавят предвидените бонуси за малки и средни предприятия в съответствие с чл. 13, параграф 3 и 4 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008.

За определяне на сконтираната стойност на помощта за инвестиции, кандидатите следва да попълнят Приложение А1 към Формуляра за кандидатстване, като използват зададената формула за изчисляване на сконтираната стойност на помощта. В Бюджета (Приложение Б към Насоките за кандидатстване) и в раздел II, т. 3.2 от Формуляра за кандидатстване (Приложение А към Насоките за кандидатстване), кандидатите следва да посочат

[3] Интензитетът на безвъзмездната помощ представлява процентно съотношение на размера на безвъзмездната помощ спрямо общата стойност на допустимите разходи.

[4] Максималният интензитет на помощта за инвестиции представлява размерът на помощта, изразен като процент от общите допустими разходи за инвестиции по всеки индивидуален проект.

[5] При определяне на категорията на предприятието, моля, имайте предвид разпоредбите на чл. 3 и 4 от Закона за малките и средни предприятия, които не са в противоречие с определението за МСП на Приложение I към Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008.

[6] Сконтирането се извършва по формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване, (Приложение А към Насоките за кандидатстване) и зададени в Приложение А1 към Формуляра, което следва да бъде използвано от кандидатите за автоматично изчисляване на сконтираната стойност на помощта за инвестиции.

сконтираната стойност на помощта за инвестиции. Сконтирането не се прилага в случаите, когато активите са предвидени за закупуване през първата проектна година[7] от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, независимо на колко вноски (траншове) ще бъде получена помощта.

Максимален интензитет на помощта за услуги[8]:

Категория предприятие	**Интензитет на безвъзмездната финансова помощ при предоставяне на услуги - (максимално допустим % от общите допустими разходи за услуги)**	**Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за услуги[9]**
Микро и малки предприятия	70 %	391 166 лв.
Средни предприятия	60 %	391 166 лв.

ВАЖНО: За всички категории предприятия, осъществяващи дейност в сектор „шосеен транспорт", общият размер на безвъзмездната финансова помощ с предоставената помощ за услуги не трябва да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни финансови години.

Остатъкът от допустимите разходи по елемент „Инвестиции" и съответно по елемент „Услуги" (минимум 30%) трябва да бъде финансиран чрез собствени ресурси на кандидата или от източници, които изключват всякаква публична подкрепа.

ВАЖНО:
Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки проект в рамките на настоящата процедура трябва да бъде в следните граници:
- **Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 лева**
- **Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 1 000 000 лева**

[7] Считано от първия ден на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

[8] Максималният интензитет на помощта за услуги представлява размерът на помощта, изразен като процент от общата стойност на допустимите разходи за услуги по всеки индивидуален проект.

[9] В съответствие с правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006, общият размер на всички получени минимални помощи, предоставена на всяко едно предприятие, не може да надхвърля левовата равностойност на 200,000 евро (391 166 лева), а за отрасъл „шосеен транспорт" 100 000 евро (195 583 лева)за три поредни данъчни години

.

1.7. Елементи на процедурата

Настоящата процедура за подбор на проекти представлява механизъм за интегрирана инвестиционна и консултантска подкрепа за развитие и насърчаване на иновативните дейности на стартиращи предприятия, който включва два основни елемента:

⇨ ***Елемент „Инвестиции"*** – подкрепата по този елемент цели да стимулира стартиращите предприятия да инвестират в създаването и развитието на необходимия производствен капацитет за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и услуги.

⇨ ***Елемент „Услуги"*** – подкрепата по този елемент цели да предостави достъп до професионални съвети, консултации и други услуги, пряко свързани с внедряването в производството на иновативни продукти, процеси или услуги, както и тяхната успешна пазарна реализация на предприятията, намиращи се в начална фаза на развитие,.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи комбинация от двата елемента, <u>като елемент „Инвестиции" е задължителен.</u>

<u>Включването САМО на Елемент „Услуги" е НЕДОПУСТИМО по настоящата процедура.</u>

1.8. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти

Безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура се предоставя чрез провеждане на ***процедура за подбор на проекти*** съгласно Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г. обн. ДВ, бр. 45/2007 г, посл. изм. и доп. бр. 93/2009 г.). Процедура за подбор на проекти BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги", ***е:***

1. С оглед на фазите за кандидатстване - **открита процедура**[10] съгласно чл. 12, ал. 1, т.1 от ПМС № 121/31.05.2007 г
2. С оглед начина на подбор на проекти - **процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество**[11] съгласно чл. 12, ал. 4, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

[10] При открита процедура всеки кандидат представя проектно предложение, попълвайки съответния формуляр за кандидатстване, изготвен в съответствие с Насоките за кандидатстване. Проектните предложения се оценяват и на база тази оценка се одобряват тези, които ще получат безвъзмездна финансова помощ. Ръководителят на Договарящия орган издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се сключват догори за безвъзмездна финансова помощ.

[11] Процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество е тази, при която проектните предложения се оценяват, като за финансиране се одобряват тези проектни предложения, чиято оценка е равна или надвишава предварително обявената по съответната процедура минимална приемлива оценка.

3. С оглед на сроковете за кандидатстване - **процедура без определен срок за кандидатстване**[12] съгласно чл. 12, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

1.9. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за подбор на проекти кандидатите участват **индивидуално**, а не съвместно с партньорски или други организации.

1.10. Брой предложения по процедурата

В периода от подаване на дадено проектно предложение по процедурата до получаване на уведомление за одобрение от страна на Договарящия орган, респективно за отхвърляне на проекта (в случай че предложението не е одобрено за финансиране), кандидатът **НЕ МОЖЕ** да подава ново проектно предложение по процедурата. В случай че условието не бъде спазено, то всички проектни предложения подадени от кандидата ще бъдат изключени от последваща оценка.

В случай че подадено проектно предложение не бъде одобрено за финансиране, след получаване на уведомлението от страна на Договарящия орган, кандидатът може да подаде ново проектно предложение.

В случай че кандидат бъде одобрен за финансиране по настоящата процедура, той може да подаде ново проектно предложение след приключване изпълнението на предходен проект по същата процедура (т.е. одобрение от страна на Договарящия орган на представен от страна на бенефициента финален технически и финансов отчет) при спазване на правилата за натрупване на държавни помощи и на условията по чл. 5, ал. 1 от ПМС №121/2007 г.

2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА

По настоящата процедура за подбор на проекти се прилагат три групи критерии за допустимост, отнасящи се до:

- кандидатите, които могат да участват;
- проекти/дейности, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ;
- видове разходи, които са допустими при определяне размера на безвъзмездната финансова помощ.

2.1. Допустимост на кандидатите

2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на следните общи критерии:

- Да са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, **и**

[12] Процедура без определен срок за кандидатстване е тази, при която проектни предложения се подават, оценяват и одобряват за финансиране без ограничения във времето.

- Да имат седалище в България**, и**
- Да са регистрирани до 3 /три/ години преди датата на подаване на проектно предложение по процедурата**, и**
- Да са микро, малки или средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ДВ 84/1999, посл. изм. ДВ, бр. 82/2009 г.), който е в съответствие с дефиницията за МСП на Приложение I към Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008, **и**
- Да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действат в качеството на посредник.

Клонове на местни или чуждестранни юридически лица **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.

ВАЖНО: Кандидатите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са длъжни да удостоверят, че отговарят на изискването за категория на кандидата - микро, малки или средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия, като представят към проектните предложения, Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение Е към Насоките за кандидатстване, включващо и Допълнителни указания и примери за попълване на Декларацията).

2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите

В допълнение към горните изисквания, допустими за финансиране по настоящата процедурата са кандидати, които притежават или са в процес на придобиване на правата по интелектуална собственост върху внедрявания по проекта иновативен продукт, процес, услуга, като същите следва да са разработени от кандидата, включително и когато кандидатът е бил координатор/участник в проект за НИРД, в резултат на който е придобил/е в процес на придобиване на правата по интелектуална собственост, **или** внедрявания по проекта иновативен продукт, процес или услуга са създадени въз основа на договор, по който кандидатът е възложител, **като е възможен един от следните варианти**:

Вариант 1:
Кандидатите притежават патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел за внедрявания по проекта иновативен продукт/процес. В случаите на внедряване на иновативна услуга – кандидатите следва да притежават патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел върху продукт/процес, посредством който ще се осъществява/предоставя услугата.

Вариант 2:
Кандидатите внедряват иновативен софтуер - собствена разработка, посредством който ще предоставят иновативни услуги. В този случай кандидатът следва да представи удостоверение, издадено от експертна комисия към Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, потвърждаващо правата на кандидата по интелектуална собственост върху софтуера, посредством който ще се предоставя/т

иновативна/ите услуга/и, издадено по реда, посочен в т. 2.2, 2) от Насоките за кандидатстване, по-долу.

Вариант 3:
Кандидатите внедряват иновативни продукти, процеси, услуги, като правата по интелектуална собственост върху тях са апортирани в капитала на кандидата от притежателя/ите на тези права.
По настоящата процедура за подбор на проекти е допустимо правата по интелектуална собственост върху иновацията да бъдат апортирани в капитала на кандидата след получаване на уведомление от страна на Договарящия орган за одобрение на проекта. В този случай, кандидатът следва да представи на етап кандидатстване, Споразумение с притежателя/ите на правата по интелектуална собственост, което урежда правата и задълженията на страните във връзка с апортирането[13],

Вариант 4:
Кандидатите са подали заявка за патент за изобретение за внедрявания чрез проекта продукт/процес в Патентно ведомство, а в случаите на внедряване на иновативна услуга - са подали в Патентно ведомство заявка за патент за изобретение за продукта/процеса, посредством който ще се осъществява/предоставя услугата. Датата на подаване на заявката за патент трябва да е преди датата на подаване на проектното предложение.

Във всички горепосочени случаи при внедряването на иновативните продукти/процеси/услуги **не трябва да се нарушават чужди права върху интелектуална собственост.**

Ненарушаването на чужди права върху интелектуална собственост се декларира с Декларация за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост, попълнена от кандидатите по образец (Приложение Ж към Насоките за кандидатстване).

Ако има подписан договор за съпритежание на патента, на регистрирания полезен модел, на изобретението, за което е подадена заявка за патент, или на иновативния софтуер, следва да се представи Декларация съгласно Приложение З към Насоките за кандидатстване.

В случай на одобрение на проекта, Декларацията за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост (Приложение Ж) и Декларацията при съпритежание на патент/свидетелство за регистрация на полезен модел/ изобретение, за което е подадена заявка за патент/иновативен софтуер (Приложение З), стават неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В случай, че на етап кандидатстване, кандидатът е представил Споразумение с притежателя/ите на правата по интелектуална собственост за апортирането им в капитала на

[13] В случай, че правата по интелектуална собственост са съпритежание на повече от едно лице, Споразумението следва да е подписано от всички тях.

кандидата при одобрение на проекта, удостоверяването на апортирането в срок от 30 работни дни от сключването на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е изрично условие за влизането му в сила. В този случай кандидатът попълва и представя Декларация при съпритежание (Приложение 3 към Насоките за кандидатстване) към датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО:

В случаите на подадена заявка за патент за изобретение, кандидатът следва да приложи към проектното предложение: положително становище за патентоспособност, издадено от Патентно ведомство, **или**, в случай, че такова все още не е издадено – проучване за патентна чистота и проучване за предшестващо състояние на техниката, извършени от Патентно ведомство или от представител по индустриална собственост, регистриран в списъка на Патентно ведомство.

В случай че кандидатът не получи патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел в срока на изпълнение на проекта съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ, или патентът/свидетелството за регистрация на полезен модел бъде обявен/о за недействителен/но с влязло в сила съдебно решение, бенефициентът следва да възстанови предоставените му от Договарящия орган по настоящата процедура средства със съответната законова лихва.

В случай че заявката за патент бъде оттеглена от заявителя или се счете за оттеглена, или се вземе решение за прекратяване на производството, или е налице решение за отказ за издаване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел, кандидатът е длъжен незабавно да уведоми Договарящия орган за настъпването на което и да е от посочените събития, независимо дали проектът е в процес на оценка, изпълнение или е приключил. В случай че проектът е в процес на оценка, същият ще бъде отхвърлен като несъответстващ на специфичните критерии за допустимост на кандидатите, посочени по-горе. В случай, че проектът е в процес на изпълнение или е приключил, бенефициентът следва да възстанови предоставените му от Договарящия орган по настоящата процедура средства със съответната законова лихва.

Когато кандидатът е представил патент или свидетелство за регистрация на полезен модел към проектното си предложение, той трябва да представи и проучване за правен статус, издадено от Патентно ведомство. Проучването за правен статус трябва да отразява включително и собствеността върху патента/свидетелството за полезен модел от момента на първоначалната регистрация, както и обстоятелствата по т. 2.1.4, 1), букви от „а" до „д" от специфичните критерии за недопустимост, посочени по-долу.

В случай че по време на или след изпълнението на проекта възникне съдебен спор, касаещ правата върху интелектуална собственост върху продукта/процеса/услугата, внедрявани чрез проект по настоящата процедура за подбор на проекти, то всички съдебни и произтичащи от съдебния спор разходи се поемат от съответния бенефициент. В случай, че съдебният спор приключи с влязло в сила съдебно решение за нарушаване на право върху интелектуална собственост от страна на бенефициента, то той е длъжен да възстанови предоставените по настоящата процедура средства със съответната законова лихва.

По настоящата процедура няма изискване кое Патентно ведомство е издало патента или свидетелството за регистрация на полезен модел, при условие, че патента/свидетелството за регистрация на полезен модел важи на територията на Република България, или пред кое Патентно ведомство е подадена заявката за патент, при условие че Република България е посочена страна в заявката.

2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите:

Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти или да получат безвъзмездна помощ, ако:

(а) са обявени в несъстоятелност или са обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, тяхната дейност е поставена под съдебен надзор, са сключили споразумение с кредитори, са преустановили стопанска дейност, са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

в) признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които Договарящият орган може да обоснове;

г) не са изпълнили задължения, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци по българското законодателство;

д) са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Общността.

е) вследствие на друга процедура за възлагане на обществена поръчка или отпускане на безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Общността, са били обявени в тежко нарушение поради неизпълнение на своите договорни задължения.

(ж) понастоящем им е наложено административно наказание за:

- умишлено предоставяне на документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, изискана от УО като условие за участие в настоящата процедура или за непредоставяне на тази информация;
- сериозно нарушение на техните задължения по договори, финансирани от бюджета на Общността.

з) са обект на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности, включително и:

i) които и/или при които член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е

свързано лице[14] по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси с ръководителя на Управляващия орган/Договарящия орган или със служители на ръководна длъжност в Управляващия орган/Договарящия орган;

ii) с които лице, на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението е в трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции или в които такова лице е съдружник, притежава дялове или акции или е управител или член на орган на управление или контрол;

iii) ограниченията по т. ii се прилагат и за кандидатите, които са свързани с дружества, за които са налице обстоятелствата по предходната точка;

iv) е лице или се представлява от лице, което е на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението;

v) конфликт на интереси е налице и когато лицето, предоставящо консултантски услуги на кандидата, попада в случаите по т. i – iv.

и) във връзка с кандидатстването за безвъзмездна помощ са представили невярна информация или не са представили изисквана информация;

(й) са опитали да получат или са получили поверителна информация по време на обявата за набиране на проектни предложения или оценката, както и ако са опитали да повлияят на оценителната комисия по време на оценка на сегашни или предишни търгове.

ВАЖНО: Изискванията по точки (б), (в), (д), (е), (ж) и (з) се отнасят **за всички лица, които са овластени да представляват кандидата, и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в никоя от категориите, посочени в точки от (а) до (з), като попълнят Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. - Приложение Г към Насоките за кандидатстване.

Моля обърнете внимание, че Декларацията по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. следва да бъде подписана от **всички лица, които са овластени да представляват кандидата (независимо от това дали го представляват заедно и/или поотделно и/или по друг начин), и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

2.1.4. Специфични критерии за недопустимост

1) Кандидатите не могат да получат финансиране по настоящата процедура в случаите, когато патентованото изобретение/регистрирания полезен модел, което/който ще бъде внедряван/о чрез проекта, е:

[14] "Свързани лица" са съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство, роднините по права линия, по съребрена линия - до четвърта степен включително, и роднините по сватовство - до втора степен включително, както и физически и юридически лица, с които лицето, заемащо публична длъжност, се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност.

а) предмет на договор за изключителна лицензия, в която лицензополучателят е различен от кандидата по настоящата процедура и лицензодателят не е уговорил в лицензионния договор да има право сам да използва лицензираното изобретение;

б) обезпечение по съдебен иск;

в) обект на особен залог;

г) част от маса по несъстоятелност;

д) налице са неплатени такси, дължими за поддържането на патента/регистрирания полезен модел за текущата година.

2) Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006 недопустими по настоящата процедура са:

- кандидати, чиято основна дейност или дейността, за която кандидатстват за финансиране, е в някоя от следните области :

е) сектора на рибарството и аквакултурата, съгласно Регламент (ЕО) № 104/2000;

ж) дейности по първично производство на селскостопански продукти, посочени в Приложение I към Договора за създаване на Европейската общност[15] (Приложение Т към Насоките за кандидатстване);

з) дейности, свързани с преработката[16] и търговия[17] на селскостопански продукти, в следните случаи:

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на такива продукти, закупени от първичните производители или пуснати на пазара от съответните предприятия, или
- когато условие за предоставянето на помощта е същата да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

и) дейности във въгледобивния сектор съгласно Регламент на Съвета № (ЕО)1407/2002;

й) регионална помощ в подкрепа на дейности в стоманодобивния сектор[18];

15 „селскостопански продукт" означава:
а) продуктите, изброени в Приложение I от Договора за създаване на ЕО (Приложение Т към Насоките за кандидатстване), с изключение на продукти от рибарство и аквакултура, обхванати от Регламент (ЕО) № 104/2000;
б) продуктите, попадащи под кодове по КН 4502, 4503 и 4504 (коркови продукти);
в) продуктите, предназначени за имитация или заместване на млякото и млечните продукти, посочени в Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета.

16 „преработка на селскостопански продукти" означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.

17 „търговия на селскостопански продукти" означава съхранение или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставка или всеки друг начин на пласиране на пазара, с изключение на първата продажба от първичния производител на търговците или преработвателите, и всяка дейност за подготовка на продукта за първа продажба; продажба от първичен производител на крайните потребители се счита за търгуване, ако се осъществява в отделно помещение, предназначено за тази цел.

18 „стоманодобивен сектор" означава всички дейности, свързани с производството на един или повече от следните продукти:

к) регионална помощ в подкрепа на дейности в корабостроителния сектор[19];

л) регионална помощ в подкрепа на дейности в сектора за производство на синтетични влакна[20];

а) чугун на блокове и феросплави: чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг чугун за производство на стомана, шпигелайзен (желязноманганови сплави) и високовъглеродни желязноманганови сплави, без да се включват други феросплави;

б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана: лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, пръти и сляби; листове и листове покалаена ламарина; горещо валцувани коилси, с изключение на производство на лята стомана за леене от малки и средни леярни;

в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана: релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби), плосковалцовани продукти и листове с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;

г) готови продукти след студена обработка на желязо: покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листове ламарина, студено валцувани листове, електролитни листове, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;

д) тръби: всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm.

19 Корабостроителният сектор обхваща:
"корабостроене" означава изграждането в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
"кораборемонт" означава ремонт или поправка в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
"самоходни търговски плавателни съдове" означава:
(i) съдове не по-малки от 100 бруто тона, използвани за транспортиране на пътници и/или стоки,
(ii) съдове не по-малки от 100 бруто тона за извършване на специални услуги (например съдове за драгиране и ледоразбивачи),
(iii) влекачи не по-малки от 365 kW,
(iv) риболовни кораби не по-малки от 100 бруто тона по отношение на експортните кредити и помощта за развитие, ако в съответствие със Споразумението на ОИСР от 1998 г. и с неговите Насоки за официално подпомагане на експортните кредити и неговото и Секторно споразумение за експортното кредитиране на кораби, или което и да е споразумение, изменящо или отменящо всяко от тях, както и в съответствие с нормите на Общността, регулиращи държавните помощи в областта на риболова и сектора на аквакултурите,
(v) незавършените корпуси на корабите, посочени в точки от (i) до (iv), които са на вода и са подвижни.
За целите на гореспоменатото, "самоходен морски плавателен съд" означава съд, който посредством постоянно задвижване и управление притежава всички характеристики на самоуправляемост в открито море. Военни съдове (съдове, които според техните основни структурни характеристики и възможности са конкретно замислени да бъдат използвани изключително за военни цели, като военни кораби и други съдове за офанзивни и дефанзивни действия), както и изменения и допълнения направени към други съдове изключително за военни цели се изключват при условие, че всички мерки или практики, прилагани по отношение на такива съдове, изменения или допълнителни елементи не са прикрити действия, предприети в полза на търговското корабостроене, несъвместими с правилата за държавните помощи.

20 „сектор за производство на синтетични влакна" означава:
а) екструдиране/текстуриране на всички основни видове влакна и прежди на база полиестер, полиамид, акрил или пропилен независимо от предназначението им, или
б) полимеризация (включително поликондензация), когато е интегрирана в процеса на екструдиране предвид използваното оборудване, или
в) всички спомагателни процеси, които са свързани с едновременното инсталиране на мощности за екструдиране/текстуриране от потенциалния получател или от друго дружество, принадлежащо към същата група, и които при конкретния вид стопанска дейност обикновено са интегрирани в тези мощности предвид използваното оборудване.

м) придобиване на товарни автомобили, предоставяни на предприятия, които осъществяват сухопътни превози на товари за други лица или срещу възнаграждение;

н) за дейности, свързани с износа за трети страни или други държави членки, а именно помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа;

о) помощите са поставени в зависимост от използването на местни вместо вносни стоки;

- кандидати, които:

п) са предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар

р) са предприятия в затруднение[21].

С оглед избягване на препокриването на интервенциите между ОП „Конкурентоспособност" и „Програмата за развитие на селските райони", подкрепа по настоящата процедура за подбор на проекти не могат да получават:

- Микропредприятия по смисъла на Закона за малки и средни предприятия (обн. ДВ 84/1999, с последващите изменения и допълнения към момента на кандидатстване) - (ЗМСП), които имат седалище или клон със седалище на територията на община, посочена в Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г., издадена от министъра на земеделието и храните и/или са заявили за подпомагане дейности по проекти, които се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България - Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. (Приложение У към Насоките за кандидатстване).
- Микропредприятия - за преработка и/или маркетинг на горски продукти.
- Предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности, съгласно Класификатора на икономическите дейности – 2008 /КИД 2008/ (Приложение Ф към Насоките за кандидатстване) в сектор С, код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти" и 11 „Производство на напитки":
  - 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия";

[21] „предприятие в затруднение" е това предприятие, при което:

а) първоначално регистрираният капитал е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца;

б) предприятието е дружество с неограничена отговорност, чийто капитал, както е записан в баланса на предприятието, е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца;

в) отговаря на критериите по националното законодателство, за да бъде обект на процедури по обявяване в несъстоятелност.

В случаите, когато кандидатът е микро, малко или средно предприятие, което е регистрирано от по-малко от три години, не се счита за предприятие в затруднение за този период, освен ако не отговаря на условията, определени в буква в).

- 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия";
- 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия";
- 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини";
- 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти";
- 10.6 „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти";
- 10.81. „Производство на захар";
- 10.83 „Преработка на кафе и чай";
- 10.9 „Производство на готови храни за животни";
- 11.01. „Производство на спиртни напитки";
- 11.02. „Производство на вина от грозде";
- 11.03. „Производство на други ферментирали напитки";
- 11.04. „Производство на други недестилирани алкохолни напитки";
- 11.05. „Производство на пиво";
- 11.06. „Производство на малц".

ВАЖНО:
За да удостоверят, че не осъществяват основната си дейност в специфичните недопустими сектори по процедурата, кандидатите следва да предоставят към проектните предложения Удостоверение за код на основната икономическа дейност, издадено от Националния статистически институт, а в случай че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и кодът на икономическата дейност на предприятието е вписан в Търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява служебно съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър.

Моля, имайте предвид, че Националната класификация на икономическите дейности - **НКИД-2003**, приета със Заповед № РД-07-242/13.12.2002 на председателя на Националния статистически институт **е изменена** със Заповед № РД 07-317/29.11.2007 г. на Председателя на Националния статистически институт **за утвърждаване на класификация КИД-2008** – **Приложение Ф** към Насоките за кандидатстване.

КИД-2008 съдържа **Кодова таблица на преход между НКИД-2003 и актуализираната КИД-2008,** която кандидатите следва да използват при определяне на допустимостта съгласно посочения критерий.

2.2. Допустимост на проектите/дейностите

1) Продължителност: Продължителността на всеки проект не следва да надвишава **24 /двадесет и четири/ месеца,** считано от датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

2) Проектите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните общи условия за допустимост:

а) да се изпълняват само на територията на Република България;

б) да включват задължително Елемент „Инвестиции";

в) да не се предвижда реализацията им в партньорство с други предприятия/организации;

г) да отговарят на всички изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване;

д) да бъдат съфинансирани от страна на кандидата;

е) проектите, касаещи внедряването на иновативни услуги са допустими, когато внедряваната услуга се предоставя на база на иновативен продукт или процес, върху който кандидатът притежава правата по интелектуална собственост, удостоверено чрез патент, заявка за патент, свидетелство за регистрация на полезен модел или удостоверение, издадено от експертна комисия към Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, потвърждаващо правата на кандидата по интелектуална собственост върху софтуер, посредством който ще се предоставя/т иновативна/ите услуга/и..

За целите на настоящата процедура към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията е назначена експертна комисия, която да извършва оценка с цел удостоверяване на иновативността и правата по интелектуална собственост върху внедрявания по процедурата софтуер. Удостоверението се издава **след подаване в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията на заявка** съгласно Методика за оценка с цел удостоверяване иновативността и правата по интелектуална собственост върху внедрявания софтуер от кандидати по открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество, без определен срок за кандидатстване BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги" по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 - **Приложение Ц.**

ВАЖНО: Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, в процес на изпълнение - финансирани от други източници с публичен характер.

3) Видове проекти/допустими дейности:

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са проекти, които имат за свой основен предмет осъществяването на инвестиции, пряко свързани с производството и внедряването на иновативен продукт, процес или услуга и насочени към една или повече от следните цели:

⇨ Стартиране от съществуващо предприятие на нова дейност в друг отрасъл, допустим по настоящата процедура, в допълнение към досегашната дейност;
⇨ Разширяване на дейността на съществуващо предприятие;
⇨ Диверсификация на продукцията на съществуващо предприятие чрез внедряване на иновативни продукти/процеси/услуги;
⇨ Фундаментална промяна на цялостния производствен процес в съществуващо предприятие.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи:

1. **Дейности по Елемент „Инвестиции" и Елемент „Услуги";**
2. **Дейности само по Елемент „Инвестиции".**

Включването САМО на Елемент „Услуги" е недопустимо.

По елемент „Инвестиции" допустими са следните дейности:

⇨ Придобиване на нови машини (вкл. компютърно оборудване, необходимо за работата на специализиран софтуер, свързан с внедряването на иновативния продукт, процес или услуга) и съоръжения, свързани с внедряване в производството на иновативния продукт, процес или услуга;
⇨ Придобиване на комплектни възли, агрегати и детайли, които се влагат при създаване на части от или на цялата поточна линия за производство на иновативния продукт/ реализация на иновативния процес;
⇨ Придобиване на специализиран софтуер, свързан с внедряването на иновативния продукт, процес или услуга;
⇨ Подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и/или производствени помещения чрез извършване на строително-монтажни работи (СМР) пряко свързани с инсталирането на закупеното по проекта оборудване – не повече от 30% от общите допустими разходи по проекта.

По Елемент „Услуги" допустими са следните дейности:

⇨ Консултантски услуги, свързани със създаване/оптимизиране на технологии за производство на иновативния продукт, респективно за внедряване на иновативния процес или услуга;

⇨ Консултантски и юридически услуги, свързани със защита на правата върху интелектуална собственост по внедряваните по проекта иновативни продукти/процеси/услуги. Допустимите консултантски и юридически услуги не касаят първоначална защита свързана с подаване на заявки пред Патентно ведомство или юридическа защита при оспорване на права по интелектуална собственост. Допустимите консултантски и юридически услуги не включват разходи, възникнали по време на изпълнение на проекта, и свързани със съдебни спорове по отношение на внедрявания иновативен продукт, процес или услуга;

⇨ Консултантски услуги, свързани с разработване на маркетингови планове и стратегии за реализация на внедрените в производство иновативни продукти, процеси и услуги - извършване на маркетингови проучвания и анализи, планиране на канали за комуникация с пазара и клиентите, развитие на дистрибуционни мрежи;

⇨ Консултантски услуги от инженерно-технически характер, свързани с процеса на внедряване на иновативния продукт, процес или услуга;

⇨ Услуги, свързани със сертификация на иновативния процес или услуга, респективно получаване на продуктово съответствие за иновативния продукт, в съответствие с приложимите стандарти;

⇨ Визуализация на проекта – до 3 000 лв.;

⇨ Одит на проекта - до 1% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лв.

ВАЖНО: Всички предвидени за изпълнение дейности в рамките на Елемент „Услуги" следва да бъдат пряко свързани с внедряването в производството на съответния иновативен продукт, процес или услуга и/или с неговата пазарна реализация.
Задължителен краен резултат от изпълнението на дейностите по двата елемента е внедряване в производството на съответния иновативен продукт или процес и респективно, стартиране на дейности по предоставяне на разработваната иновативна услуга от страна на предприятието.

Недопустими по настоящата процедура са следните видове дейности/проекти:

- участие в семинари, работни срещи, изложения;
- спонсорирани индивидуални стипендии за учебни занимания или курсове за обучение;
- проекти/дейности, които не предвиждат като краен резултат внедряването в производството на съответния иновативен продукт или процес и респективно, стартиране на дейности по предоставяне на иновативната услуга от страна на предприятието;
- дейности, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура;
- дейности, които вече са финансирани от други източници с публичен характер;
- дейности от общ маркетингов и рекламен характер.

По елемент „Инвестиции" следните видове проекти/дейности са недопустими:

- закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, които не са пряко свързани с внедрявания иновативен продукт, процес или услуга;
- закупуване на общо компютърно оборудване и софтуер – за административни нужди на предприятието. В случаите, когато се закупува компютърно оборудване/информационни системи, същото трябва да е необходимо за работата на специализираните компютърни приложения;

- закупуване и/или доставка на суровини и ресурси за производство - материали и/или полуобработени компоненти.

По Елемент „Услуги" следните видове проекти/дейности са недопустими:

- общи услуги, свързани с обичайната дейност на предприятието (например счетоводни услуги, юридически, посреднически услуги и др., които не са свързани с внедрявания по проекта иновативен процес, продукт или услуга);
- разработване на общи бизнес планове и стратегии за развитие, които нямат отношение към внедряването и пазарната реализация на предлагания иновативен продукт, процес или услуга.

ВАЖНО: Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от дейностите по проекта, всички натрупани лихви по банкови сметки или други приходи, генерирани по време на изпълнението на проекта, подлежат на възстановяване на Договарящия орган[22].

2.3. Допустимост на разходите

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи", детайлно описани по-долу. Бюджетът представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи. Допустимите разходи трябва да се базират на реални единични цени, а не да бъдат посочвани като обща сума.

В Бюджета (Приложение Б) и в Раздел II, т. 3.2 от Формуляра за кандидатстване (Приложение А) в случаите, когато помощта по елемент „Инвестиции" ще се изплаща на няколко вноски (траншове) и при условие, че активите не са платени през първата година от влизане в сила на договора за безвъзмездна помощ, следва да се посочи сконтираната стойност на допустимите разходи по Елемент „Инвестиции". Сконтираната стойност се изчислява като се приложат формулите, посочени в Раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А) и зададени в Приложение А1 към Формуляра. Посочените стойности ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия за прилагане на формулата, съгласно раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А).

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат открити обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат

[22] Под „печалба" се разбира надвишението на общите приходи над разходите по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане по предоставената за проекта безвъзмездна помощ. Допълнително, съгласно чл. 11, ал. 1 от ПМС № 236/27.09.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 - 2013 г. (обн. ДВ. бр.80/5.10.2007 г.): „(.....) **под „приход" се разбират всички доходи от проекта** през периода на неговото изпълнение, получени от продажби, ренти, услуги, събирания/такси, лихви **върху предоставени аванси по сключени договори** или други еквивалентни приходи".

изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на Оценителната комисия, както и намаляване на бюджета.

Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на сумата на исканата безвъзмездна помощ по настоящата процедура, нито до увеличаване на процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност" .

Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими, разходите по настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на активи и разходите за извършване на строително-монтажни работи, кандидатът следва да приложи към формуляра за кандидатстване поне ***две оферти – за активи*** и ***две количествено-стойностни сметки (КСС) за предвижданите СМР***. Представянето на една оферта се допуска само в случаите, когато предвиденият за закупуване актив/и може да бъде доставен само от един доставчик, което следва да бъде надлежно обосновано от кандидата в раздел II, т. 6.1 от Формуляра за кандидатстване.

Представените оферти са само индикативни и на етап кандидатстване имат за цел да дадат възможност на оценителната комисия да прецени реалистичността на заложените разходи въз основа на пазарните цени за съответните активи/СМР. По тази причина, в раздел II, т. 6.1 от Формуляра за кандидатстване, кандидатите **следва да посочат САМО минимални технически и функционални характеристики на предвидените за закупуване дълготрайни метериални и нематериални активи**, без да указват марки, модели и други конкретни технически спецификации, които насочват към определени производители, марки и модели.

2. Да са действително извършени в периода **от влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ до края на срока на изпълнението на проекта**, с изключение на разходите за одит. Последните трябва да са действително извършени и платени не по-късно от срока за предаване на финалния отчет по проекта.

3. Да са действително платени (**т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на Данък добавена стойност (ДДС)),** по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/ финалния отчет по проекта от страна на бенефициента. ***Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.***

4. Да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента/ изпълнителя.

5. Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

Бюджетът трябва да отразява както допустимите, така и допълнителните разходи, които са свързани с изпълнението на проекта, но не са допустими за финансиране. По настоящата процедура за допълнителни, но недопустими разходи се считат само разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта. Тези разходи следва да се посочват в Работен лист 3 „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта" на Бюджета (Приложение Б към Насоките за кандидатстване). Недопустимите разходи за възстановим ДДС няма да се считат за собствено съфинансиране от страна на бенефициента.

2.3.1. Допустими разходи

2.3.1.1. Общи допустими разходи

Допустимите разходи не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕО) №1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) №1783/1999, Регламент (ЕО) №1083/2006 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, Постановление № 62 от 21.03.2007г. на МС за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 - 2013г. и на Постановление № 236 от 27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г.

2.3.1.2. При спазване на тези условия специфичните допустими разходи по настоящата процедура включват:

Разходите за дълготрайни материални активи, както следва:

- Разходи за придобиване на нови машини, оборудване (вкл. компютърно оборудване, необходимо за работата на специализиран софтуер, свързан с внедряването на иновативния продукт, процес или услуга) и съоръжения, свързани с внедряване в производството на иновативния продукт, процес или услуга, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставка, инсталиране и изпитване на оборудването/ машините/съоръженията[23].

[23] Разходите за доставка, инсталиране и изпитване на оборудването/машините/съоръженията, следва да се включат в общата стойност на дълготрайните материални и нематериални активи, посочени в бюджета на проекта.

- Разходи за придобиване на комплектни възли, агрегати и детайли, които се влагат при създаване на части от или на цяла поточна линия за производство на иновативния продукт, и респективно реализация на иновативния процес;
- Разходи за строително-монтажни работи (СМР) за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и/или производствени помещения и пряко свързани с инсталирането на закупеното по проекта оборудване, извършени от външен изпълнител - **не повече от 30% от общите допустими разходи по проекта.**

Разходи за дълготрайни нематериални активи, представляващи:

- Разходи за придобиване на специализиран софтуер, свързан с внедряване на иновативния продукт, процес, услуга, включително разходите за доставка, инсталиране, тестване и въвеждане в експлоатация.

Оценката на допустимостта на разходите за дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в Бюджета на проектните предложения, ще бъде извършвана и в съответствие с разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), т.е. съгласно стойностните прагове на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определени в ЗКПО или в счетоводната политика на кандидата.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, следва да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента и да останат в предприятието и региона-получател на регионалната помощ за срок от минимум 3 (три) години.

Допустимо е и придобиването на посочените активи чрез договор за краткосрочен финансов лизинг, при който бенефициентът се явява лизингополучател съгласно условията, посочени в чл. 10, ал. 3 от ПМС № 236/27.09.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г. Лизинговият период следва да е в рамките на изпълнението на проекта. Бенефициентът може да придобие собствеността върху даден актив или чрез договор за финансов лизинг или чрез договор за покупка.

Разходи за външни услуги във връзка с осъществяване на допустимите дейности по проекта, както следва:

⇨ Разходи за консултантски услуги, свързани със създаване/оптимизиране на технологии за производство на иновативния продукт, респективно за внедряване на иновативния процес или услуга;

⇨ Разходи за консултантски и юридически услуги, свързани със защита на правата върху интелектуална собственост по внедряваните по проекта иновативни продукти/процеси/услуги. Допустимите консултантски и юридически услуги не касаят първоначална защита свързана с подаване на заявки пред Патентно ведомство или юридическа защита при оспорване права по интелектуална собственост. Допустимите

консултантски и юридически услуги не включват разходи, възникнали по време на изпълнение на проекта, и свързани със съдебни спорове по отношение на внедрявания иновативен продукт, процес или услуга;

⇨ Разходи за консултантски услуги, свързани с разработване на маркетингови планове и стратегии за реализация на внедрените в производство иновативни продукти, процеси и услуги - извършване на маркетингови проучвания и анализи, планиране на канали за комуникация с пазара и клиентите, развитие на дистрибуционни мрежи;

⇨ Разходи за консултантски услуги от инженерно-технически характер, свързани с процеса на внедряване на иновативния продукт, процес или услуга;

⇨ Разходи за услуги, свързани със сертификация на иновативния процес или услуга, респективно получаване на продуктово съответствие за иновативния продукт, в съответствие с приложимите стандарти;

Други разходи за услуги, свързани с изпълнението на задълженията по договора:

- Разходи за финансов одит на проекта (извършен от регистриран одитор) –**до 1% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лева;**
- Разходи за визуализация на проекта съгласно изискванията на Регламент ЕО 1828/ 2006 – **не повече от 3 000 лв.**

Допустими са разходите за визуализация и публичност съгласно чл. 6 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. договори за безвъзмездна финансова помощ (Приложение Л към Насоките за кандидатстване).

Разходите за одит на проекта са допустими във връзка с ангажиментите на бенефициента, посочени в чл. 13.6 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. , съгласно които доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта, извършен от регистриран одитор следва да бъде приложен към искането за окончателно плащане по проекта. Одиторът проверява дали декларираните от бенефициента разходи са действително извършени и платени, точни и допустими в съответствие с договора.

ВАЖНО: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, получена по елемент „Услуги", не трябва да надхвърля 391 166 лв. с натрупване за период от 3 последователни финансови години като за отрасъл „шосеен транспорт" този размер е 195 583 лв.

2.3.1.3 Период на допустимост на разходите

Всички разходи по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат извършени след датата на влизане в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнението на проекта, т.е. всички разходно-оправдателни документи,

свързани с изпълнението на допустимите по проекта дейности, следва да бъдат издадени по време на изпълнение на проекта. Изключение е възможно само за разходите за одит, които могат да бъдат извършени и платени след приключването на проектните дейности, но преди подаване на финалния отчет по проекта.

Процедурата за подбор на проекти предвижда възможността за заявяване на авансови плащания срещу представянето на банкова гаранция от страна на кандидата (Приложение О към Насоките за кандидатстване), както и междинни плащания при реално извършени и платени разходи.

2.3.2. Недопустими разходи

Специфични недопустими разходи по процедурата

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните разходи:

- непредвидени разходи;
- непреки разходи (административни разходи, режийни и др.);
- разходи за закупуване на оборудване, включително комплектни възли, агрегати и детайли, втора употреба;
- разходи за закупуване на резервни части;
- разходи за закупуване на земя;
- разходи за закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения;
- принос в натура . Този принос няма да бъде считан за съфинансиране от страна на бенефициента по настоящата процедура;
- разходи за застраховки;
- разходи за отпускане и управление на кредити;
- разходи за покриване на лихви;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за данъци, включително възстановим ДДС;
- разходи за материали и консумативи за производство;
- разходи за човешки ресурси (персонал, назначен за изпълнение на проекта);
- разходи за командировки на персонала на бенефициента, участващ в проекта;
- разходи за дейности по проекти, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход

В процеса на изпълнение на дейностите по проекта бенефициентите могат да възлагат на изпълнители (подизпълнители) извършването на определени дейности по проекта. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на **Постановление № 55 на МС от 12.03.2007 г.** за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, или на **Закона за обществените поръчки** (ЗОП) или на **Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки** и с правилата на настоящата процедура.

При избора на изпълнител/и, бенефициентът задължително прилага Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато се явява възложител по смисъла на чл.7 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл.1, ал.4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП).

ВАЖНО: Бенефициентите следва да прилагат задължително процедурите за определяне на изпълнител съгласно условията и реда, предвидени в ПМС №55/12.03.2007 г., независимо от размера и интензитета на договорената безвъзмездна финансова помощ.

При подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Договарящият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители, като в случай, че бъдат констатирани несъответствия, разходите за съответните дейности няма да бъдат признати.

В процеса на изпълнение на сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган ще осъществява предварителен контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители от страна на бенефициента съгласно приложимото законодателство **единствено в случаите, в които бенефициентът изрично е изявил желание за това.** В случай, че Договарящият орган не е осъществиял предверителен контрол, същият ще бъде осъществен последващо, на етап проверка на междинен/финален отчет.

При подготовката на проектните предложения кандидатите следва да съобразят необходимостта от прилагане на процедури за избор на изпълнител и съответно да посочат това като част от предвидените за изпълнение дейности и да го отразят във времевия график за изпълнение на проекта (раздел II, т. 8 от Формуляра за кандидатстване).

Правило за произход на придобиваните дълготрайни активи

По настоящата процедура за безвъзмездна помощ няма ограничения относно произхода на придобиваните дълготрайни материални и нематериални активи.

3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА

3.1. Документи за кандидатстване

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат представени като се използва Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки (Приложение А), Бюджета на проекта (Приложение Б), както и всички придружителни документи, изискуеми по процедурата и описани по-долу. Следва да се има предвид, че Формулярът за кандидатстване представлява и заявление за помощ по смисъла на разпоредбите на чл. 8, параграф 2 на Регламент на Комисията (ЕО) No 800/2008.

Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език, заверен от кандидата (с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

Всеки пропуск, грешка и/или несъответствие, отчетени в Списъка за проверка (т. IV от Формуляра за кандидатстване) може да доведе до отхвърляне на проектното предложение.

Моля обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и публикуваните приложения към него, бюджетът, както и изискуемите придружителни документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат **ЦЯЛАТА необходима информация.**

Формуляри за кандидатстване, попълнени на ръка няма да бъдат разглеждани.

ВАЖНО:

Бюджетът трябва да бъде представен във формат Excel, на български език в съответствие с образеца, приложен към настоящите Насоки за кандидатстване. Бюджетът трябва да бъде приложен на хартиен и електронен носител. При съставянето на бюджета следва да се има предвид, че той ще бъде разходван като се спазват правилата на приложимото национално законодателство, както следва:

- Закон за обществените поръчки;

- Наредба за възлагане на малки обществени поръчки;

- ПМС 55/12.03.2007г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Кандидатите следва да съобразят, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител се определя въз основа на

стойността и предмета на поръчката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на договора с цел заобикаляне прилагането на посочените нормативни актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в бюджета. При оценката на проектното предложение за валиден се счита **САМО приложен бюджет на хартиен носител.**

3.1.1. Списък на документите за кандидатстване

Кандидатите по процедурата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят:

1) Основни документи:

а) Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** към Насоките за кандидатстване;

б) **Приложение А1** към Формуляра за кандидатстване чрез което сконтираната стойност на допустимите разходи по елемент „Инвестиции" се изчислява автоматично[24].

в) Бюджет на проекта – **Приложение Б** към Насоките за кандидатстване (включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи"; „Източници на финансиране"; „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта");

г) Логическа рамка **– Приложение В** към Насоките за кандидатстване.

Основните документи – Формуляр за кандидатстване, Приложение А1 към него за изчисляване на сконтираната стойност на помощта по елемент „Инвестиции", Бюджет и Логическа рамка следва да бъдат представени на хартиен и на електронен носител.

ВАЖНО:

Моля имайте предвид, че в Раздел III от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да попълнят Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение, относно нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта.

Декларацията е неразделна част от Формуляра за кандидатстване и се попълва и подписва от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато предприятието се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията се подписва от всички тях.

2) Придружителни документи:

а) Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 - попълнена по образец **(Приложение Г) и подписана от <u>всички</u> лица, оправомощени да представляват кандидата (<u>независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин</u>)** и

[24] Изисква се при изчисляване на помощта, платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно плащане, както е посочено в т. 5.7 от Насоките), и когато активите не са предвидени за закупуване през първата година от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

вписани в Търговския регистър или определени като такива в учредителния акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване - **оригинал**;

б) Декларация за държавни помощи – попълнена по образец **(Приложение Д) – оригинал;**

в) Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – попълнена по образец **(Приложение Е) – оригинал**;

г) Декларация за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост – попълнена по образец **(Приложение Ж) – оригинал**;

д) Декларация при съпритежание на патент/свидетелство за регистрация на полезен модел/изобретение, за което е подадена заявка за патент/иновативен софтуер, ако е приложимо - попълнена по образец **(Приложение З) – оригинал.** Декларацията не се представя на етап кандидатстване от кандидатите, които са представили Споразумение с притежателя/ите на правата по интелектуална собственост за апортирането им в капитала на кандидата, в случай на одобрение на проекта. В този случай, Декларацията се попълва и представя към датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и става неразделна част от него.

ВАЖНО: Официалният/те представител/и на кандидата **няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват и подават посочените декларации**, тъй като с тях се декларират данни, които декларатора декларира в лично качество или данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Декларациите по т. б), в), г) и д) се попълват и подписат от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато предприятието се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларациите се подписват от всички тях. Посочените Декларации следва да бъдат датирани към датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите, Договарящия орган ще уведомява органите на прокуратурата.

е) **Копия на документи, доказващи наличието на квалификация и професионален опит на ръководния персонал на кандидата – копия, заверени от кандидата**;

ж) Удостоверение за актуално състояние, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на подаване на проектното предложение – **копие, заверено от кандидата**[25]. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, Удостоверение за актуално състояние не следва да бъде прилагано към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

[25] Копие, заверено от кандидата – копие, заверено с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала"

з) Следните документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларират данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия:
- Книга за акционерите - приложимо за акционерните дружества;
- Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност, събирателните дружества и командитните дружества;
- Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции;
- Устав- приложимо за кооперациите.

Посочените документи се представят като копие, заверено от кандидата, в случай, че не са оповестени в търговския регистър;

и) Удостоверение от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на предприятието **– копие, заверено от кандидата**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и кодът на икономическата дейност на предприятието е вписан в Търговския регистър[26], Удостоверение от НСИ не следва да бъде прилагано към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

й) Патент за изобретение **или** Свидетелство за регистрация на полезен модел за иновацията, внедрявана по проекта, издадени от Патентно ведомство **или** Заявка за патент за изобретение на продукта/процеса, внедряван чрез проекта - **копие, заверено от кандидата, или** Удостоверение, издадено от експертна комисия към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, потвърждаващо правата на кандидата по интелектуална собственост върху софтуер, посредством който ще се предоставя/иновативна/ите услуга/и, както и че и внедряваният софтуер е иновативен по отношение на неговата функционалност – **копие, заверено от кандидата**;

к) Проучване за правен статус, извършено от Патентно ведомство, приложимо в случаите на предоставен патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел. Проучването за правен статус следва да отразява собствеността върху патента/свидетелството за полезен модел от момента на първоначалната регистрация, както и обстоятелствата по т. 2.1.4, 1), букви от „а" до „д" от специфичните критерии за недопустимост – **копие, заверено от кандидата**;

[26] В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, той следва да се увери, че кода на основната му икономическа дейност е вписан в търговския регистър към датата на подаване на проектното предложение по процедурата.

л) Становище за патентоспособност (положително), издадено от Патентно ведомство, **или,** в случай, че такова все още не е издадено – Проучване за патентна чистота и Проучване за предшестващо състояние на техниката, извършени от Патентно ведомство или от представител по индустриална собственост, регистриран в списъка на Патентно ведомство (приложимо в случаите на представяне на Заявка за патент) - **копие, заверено от кандидата**;

м) Споразумение между кандидата и притежателя/ите на правата по интелектуална собственост, което урежда правата и задълженията на страните[27] във връзка с апортирането им в капитала на кандидата (приложимо в случай, че правата по интелектуална собственост върху внедряваната по проекта иновация ще бъдат апортирани в капитала на кандидата след одобрение на проекта) - **копие, заверено от кандидата**;

н) Икономическа оценка на внедряванта по проекта иновация и/или маркетингово проучване за възможностите за пазарна реализация на иновативния продукт/процес/услуга, извършени от независим/и експерт/и (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата) – **копие, заверено от кандидата**;

о) Други документи в подкрепа на иновативността на внедрявания продукт/процес/услуга - например, проучвания, извършени от Патентно ведомство или от лицензиран представител по индустриална собственост, независима оценка от експерт в съответната научна област за иновативност на продукта/процеса/услугата, техническа документация за продукта/ процеса/услугата и др. (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата) – **копие, заверено от кандидата**;

п) Най-малко две оферти[28] за всяка отделна инвестиция в активи (една оферта при липса на повече от един доставчик на съответния актив, която липса следва да бъде надлежно обоснована в раздел II, т. 6.1. от Формуляра за кандидатстване) с предложена цена от доставчика – оригинал[29] или копие, заверено от кандидата;
р) Най-малко две количествено-стойностни сметки по видове СМР[30], с предложена цена от изпълнител, съответстваща на техническото задание - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;

с) В случай че размерът на исканата безвъзмездна финансова помощ надхвърля 600 000 лева, кандидатът следва да приложи одиторски доклад за извършен независим финансов

[27] В случай, че правата по интелектуална собственост са съпритежание на повече от едно лице, Споразумението следва да е подписано от всички тях.
[28] В случай, че офертите са представени на чужд език, то те задължително следва да бъдат придружени от превод на български език, заверен от кандидата с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала".
[29] Оригинал на оферта – оферта с мокър подпис и печат на издателя.
[30] В случай, че по проекта се предвижда изпълнение на СМР

одит, изготвен от регистриран одитор за предходната приключена финансова година (приложимо в случай, че кандидатът има предходна приключена финансова година и в случай, че кандидатът не е предприятие по смисъла на §1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството[31]). – **копие, заверено от кандидата.** В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, и Одиторския доклад за предходната приключена финансова година е обявен в Търговския регистър, същият не следва да бъде прилаган към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър.

т) Годишен финансов отчет/Годишен отчет за дейността[32] на кандидата за последните две приключени финансови години към датата на подаване на проектното предложение (в случай, че кандидатът има приключена/и финансова/и година/и) – **копие, заверено от кандидата**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и посочените документи са оповестени в Търговския регистър към датата на кандидатстване, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

у) Годишна данъчна декларация и с входящ номер от Националната агенция за приходите (НАП)[33] на кандидата за последните две приключени финансови години към датата на подаване на проектното предложение (в случай, че кандидатът има приключена/и финансова/и година/и) – **копие, заверено от кандидата**.

ф) Счетоводна политика на предприятието – **копие, заверено от кандидата.**

ВАЖНО:

Кандидатите следва да се уверят, че всички документи са представени в изискуемата форма (всички декларации са попълнени, датирани и подписани, в случаите когато се изисква даден документ да бъде представен като копие, заверено от кандидата – условието е изпълнено, като е поставен подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

[31] Предприятия, които в текущата или в предходната година не надвишават показателите на два от следните критерии:
1. балансова стойност на активите към 31 декември - 1,5 млн. лв.;
2. нетни приходи от продажби за годината - 2,5 млн. лв.;
3. средна численост на персонала за годината - 50 души.
При определяне статута на едно новообразувано предприятие, като прилагащо облекчена форма на финансова отчетност, се вземат стойностите на тези критерии само за годината на възникване.

[32] Съгласно чл. 92, ал.3, чл.219, ал.4, чл.252, ал.2, чл.259, ал.3 от ЗКПО и чл.51 от ЗДДФЛ юридическите и физическите лица заедно с годишната данъчна декларация подават и годишен отчет за дейността (в сила от 01.01.2010 г.)

[33] В случай, че данъчната декларация е подадена по електронен път, кандидатите следва да представят копие от полученото електронно съобщение, което съдържа входящ номер и дата на подаване на декларацията – копие, заверено от кандидата.

В случай, че изискуемата форма на придружителните документи е „копие, заверено от кандидата", но същите са представени в оригинал или нотариално заверено копие, проектното предложение няма да бъде отхвърлено за несъответствие с изискуемата форма.

В случай че кандидат не е представил някой от посочените ***придружителни документи*** или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия. При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, същите могат да бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи. Допълнително изисканите документи трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че документите се изпращат с препоръчано писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на документите, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата.
В случай на непредставяне на изискан документ след изискването му, или повторното му представяне, но не в изискуемата форма, или представянето му, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

В случай, че липсва някой от изброените по-горе ***основни документи*** (Формуляр за кандидатстване – Приложение А , Бюджет на проекта – Приложение Б, Логическа рамка – Приложение В), същите не могат да бъдат допълнително изисквани от кандидатите. В случай, че е приложимо и не е представено Приложение А1 към Формуляра за кандидатстване, чрез което сконтираната стойност на допустимите разходи се изчислява автоматично, същото се изисква допълнително за предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта се предоставя срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставянето му.

ВАЖНО!

При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения

Проектните предложения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на адресите на териториалните звена на Междинното звено – ИАНМСП, изброени в Приложение Х.

Проектни предложения, представени по друг начин (напр. по факс или ел.поща), няма да бъдат разглеждани.

Всички документи следва да бъдат представени **в 1 оригинал и 2 копия.** Придружителните документи следва да бъдат подредени в последователността, указана в приложения списък за проверка – раздел IV от Формуляра за кандидатстване. Формулярът за кандидатстване, Приложение А1 към него, Бюджетът и Логическата рамка трябва да бъдат представени и на електронен носител. Електронното копие трябва да бъде попълнено във формат Word/Excel, а не сканирано. Електронният и хартиеният носител на проектното предложение трябва да бъдат изцяло идентични.

Основните документи (Формуляр за кандидатстване – Приложение А, Приложение А1 за изчисляване на сконтираната стойност на помощта по елемент „Инвестиции" (ако е приложимо), Бюджет – Приложение Б, който включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи", „Източници на финансиране" и „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта", и Логическа рамка – Приложение В)**, трябва да бъдат представени като отделни електронни файлове.**

Върху външния плик трябва да бъде отбелязан следният текст:

- Име, БУЛСТАТ/ЕИК, адрес, телефон, факс и електронна поща на кандидата;
- Наименование на проектното предложение;
- „За участие в процедура за подбор на проекти BG161PO003-1.1.03: „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги" по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013;
- Означението: „Да не се отваря преди началото на заседанието по отваряне на проектните предложения".

Кандидатите трябва да се уверят, че проектните предложения са напълно окомплектовани и отговарят на изискванията на Насоките за кандидатстване.

При подаване на проектните предложения и получаването им от служителите на договарящия орган, проектните предложения се регистрират в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз (ИСУН).

При приемане на проектното предложение върху плика се отбелязва регистрационния номер.

Ако проектното предложение е подадено на ръка, служителят издава разписка за получаването му. За проектните предложения, получени по поща или куриер, се изпраща копие от разписката по факс или на адреса на кандидата.

.

При подаване на проектното предложение на ръка, лицето, приносител на проектното предложение, може по своя преценка да заяви извършването на предварителна проверка за окомплектованост на проектното предложение. Предварителната проверка се извършва от служителя, отговорен за приемането на проекта, като тя представлява проверка за наличието на документите, изброени в т. 3.1.1 „Списък на документите за кандидатстване" от настоящите Насоки, броя на приложените оригинали и копия, наличието на електронно копие и спазването на изискуемата форма за представяне на документите.

Кандидатите следва да имат предвид, че предварителната проверка не включва проверка относно съдържанието на изискуемите документи и не обвързва Оценителната комисия при извършване на оценката за административно съответствие на проектното предложение.

Когато е поискана предварителна проверка, проектното предложение се представя в незапечатан плик. В случай, че при предварителната проверка се установи липсата на изискуем документ или наличието на документ, подаден във форма, различна от изискуемата, лицето, преносител на проектното предложение, може да подаде проекта след като го комплектова с всички изискуеми документи.

За предварителната проверка се съставя контролен лист съгласно Приложение Й, който се изготвя в два еднообразни екземпляра. Единият екземпляр от контролния лист се връчва на лицето - преносител на проектното предложение, а другият екземпляр остава за Договарящия орган. На двата екземпляра на контролния лист се поставя дата, име и подпис на длъжностното лице, извършило проверката и на лицето - приносител на проектното предложение. Когато след извършване на предварителната проверка лицето - приносител желае да подаде проектното предложение, в плика се поставя попълнения контролния лист за извършената проверка и пликът се запечатва.

В случай на подаване на проектното предложение на ръка, лицето приносител има право по своя преценка да заяви собственоръчно номериране на страниците на оригинала и копията на проектното предложение. В този случай, лицето, приносител на проектното предложение и служителя, отговорен за приемането на проекта собственоръчно номерират и подписват всяка страница на проектното предложение.

3.3. Краен срок за подаване на проектни предложения

Настоящата процедура за подбор на проекти се обявява като открита процедура **без определен срок за кандидатстване** в съответствие с чл. 12, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121 от 31.05.2007 г.

3.4. Предоставяне на допълнителна информация

Допълнителни въпроси могат да се задават само по електронна поща или по факс на посочените по-долу адреси като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

Адрес за електронна поща: start_ups@sme.government.bg
Факс: (02) 80 75 308

Отговорите на въпросите на кандидатите ще бъдат публикувани на интернет страницата на ИАНМСП - www.ibsme.org, не по-късно от 15 работни дни от тяхното получаване.

Не могат да се дават отговори, които съдържат становище относно съответствието на проект и/или кандидат с условията за кандидатстване. Не се предоставят отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

Публикуваните на интернет страницата на ИАНМСП - www.ibsme.org отговори на въпроси имат само пояснителен характер и не могат да изменят условията, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване.

4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ

4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения

Проверката, оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършва от Оценителна комисия, назначена със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган, с която се регламентира и цикличността на сесиите по оценка на постъпилите проектни предложения. Оценката и класирането на проектните предложения се извършва по реда на тяхното постъпване съгласно критериите и методологията, посочени в Приложение И към настоящите Насоки за кандидатстване. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждане на процедурата по оценяване.

Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

1. Оценка на административното съответствие;
2. Оценка на допустимостта;
3. Техническа и финансова оценка.

При оценяване на проектните предложения се одобряват тези, чиято техническа и финансова оценка е равна или надвишава 70% от максималния брой точки, посочени в т.4.1.3. от Насоките за кандидатстване. В случай, че в процеса на техническа и финансова оценка, проектното предложение **получи „0" точки** при оценката по показател **„**Новост/ефективност на внедряваната иновация" или по показател „Ефективност на предложените по проекта дейности", или по показател „Финансови ресурси и бюджет", посочени в таблицата за оценка по-долу (т.3.1, т.7.2 и т.8), както и в Приложение И „Критерии и методология за оценка на проектните предложения", **предложението ще бъде**

отхвърлено като несъответсващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.
Одобрените проекти получават финансиране по реда на тяхното постъпване до изчерпване на предвидените средства по настоящата процедура.

4.1.1. Оценка на административно съответствие

На този етап от оценката, ще бъде проверявано дали:

- проектното предложение се отнася за обявената процедурата за подбор на проекти;
- формулярът за кандидатстване отговаря на всички формални изисквания и на образеца, публикуван с настоящите Насоки за кандидатстване;
- налице са всички основни и придружителни документи като последните са представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т.3.1.1 от настоящите Насоки за кандидатстване.

В случай, че кандидат не е представил някой от посочените ***придружителни документи*** или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия. При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, същите могат да бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи. В случай на непредставяне на изискан документ след изискването му, или повторното му представяне, но не в изискуемата форма, или представянето му, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок (в случаите когато документите са изпратени с препоръчано писмо или по куриер), проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

Само проектни предложения, преминали успешно етап „Оценка на административното съответствие", подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

4.1.2. Оценка на допустимостта на кандидатите и дейностите

Оценката на допустимостта на кандидатите и дейностите, включени в проектното предложение се базира на приложените документи, изисквани по настоящата процедура за подбор на проекти, и се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно етап „Оценка на административното съответствие". Оценката на допустимостта на кандидатите се извършва въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените придружителни документи в съответствие с критериите, посочени в т. 2 от Насоките за кандидатстване.

Оценителната комисия може по всяко време да проверява декларираните от кандидатите данни, както и да изисква разяснения относно документите, представени съгласно т.3.1.1. Допълнителни разяснения от кандидатите могат да бъдат изисквани само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за това. Допълнително изисканите разяснения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че разясненията се изпращат с препоръчно писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на разясненията, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. В случай на непредставяне на разясненията след изискването им, или представянето на разяснения, които потвърждават недопустимостта на кандидата, дейностите или разходите, или представянето им, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.
Представената информация в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променя първоначалните условия на представените проектни предложения. **Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия няма да бъде вземана под внимание**

Само проектни предложения, преминали успешно етап „Оценка на допустимостта" подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

4.1.3. Техническа и финансова оценка

Критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения са обособени в раздели и подраздели, както е указано в Таблицата за оценка по-долу. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения.

Критерии	Макс. брой точки	Източници за проверка
1. Иновативност на внедрявания продукт, процес или услуга	**20**	
1.1. Степен на защита на иновативния продукт, процес или услуга, внедрявани по проекта	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел II, т. 4.1, т. 4.2; Придружителни документи: Патент или Свидетелство за регистрация на полезен модел, или Заявка за патент, или Споразумение между кандидата и притежателя/ите на правата по интелектуална собственост, което урежда правата и задълженията на страните във връзка с

		апортиране на правата в капитала на кандидата след одобрение на проекта, или Удостоверение, издадено от експертна комисия към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, потвърждаващо правата на кандидата по интелектуална собственост върху софтуер, посредством който ще се предоставя/т иновативна/ите услуга/и/.
1.2. Значение на внедряваната иновация за развитието на научно-технологичната сфера, към която се отнася	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел I, т. 4.3; Раздел II, т.4.3.1, т. 4.3.2. Придружителни документи: Независима оценка от експерт в съответната научна област за иновативност на внедрявания продукт, процес или услуга; техническа документация за продукта/ процеса/услугата и други приложени документи в подкрепа на иновативността на внедряваната иновация (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата).
1.3. Новост/ефективност на внедряваната иновация	10	Формуляр за кандидатстване – Раздел I, т. 4.2; Придружителни документи: Проучвания, извършени от Патентно ведомство или от лицензиран представител по индустриална собственост , независима оценка от експерт в съответната научна област за иновативност на внедрявания продукт, процес или услуга; техническа документация за продукта/ процеса/услугата и други приложени документи в подкрепа на иновативността на внедряваната иновация (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата).

В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател 1.3. „Новост/ефективност на внедряваната иновация", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура

2.Икономическа жизнеспособност на внедрявания иновативен продукт, процес или услуга	**20**	
2.1. Икономическа приложимост и жизнеспособност на внедрявания по проекта иновативен продукт, процес или услуга	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел I, т. 4.2; Раздел II, т. 5.2, т. 5.4, т. 10, т. 11 Придружителни документи: Икономическа оценка на внедряванта по проекта иновация и/или маркетингово проучване за възможностите за пазарна реализация на иновативния продукт/процес/услуга, извършени от независим/и експерт/и (незадължителни

		документи, които се представят по преценка на кандидата)
2.2. Възможности за пазарна реализация на иновативния продукт/процес/услуга	10	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 5.2, 5.3, т. 7.3., т. 12 Придружителни документи: Икономическа оценка на внедряванта по проекта иновация и/или маркетингово проучване за възможностите за пазарна реализация на иновативния продукт/процес/услуга, извършени от независим/и експерт/и (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата)
2.3. Структура на реализация на внедрявания иновативен продукт, процес или услуга по видове пазари	5	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 5.2, т. 10
3. Техническа осъществимост за внедряване на иновацията	**15**	
3.1. Степен на готовност на предприятието да внедри иновативния продукт, процес или услуга	10	Формуляр за кандидатстване - Раздел I, т.4.1, т.5; Раздел II, т.6.1
3.2. Степен на техническа осъществимост за внедряване на иновацията	5	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т.4.3.3, т. 11
4. Капацитет на екипа за внедряване на иновацията	**10**	
4.1. Опит на екипа за внедряване на иновацията в планирането, управлението и организацията на технологии за производство и респективно за предоставяне на услуги, имащи отношение към внедряването на съответния продукт, процес или услуга.	5	Формуляр за кандидатстване Раздел I, т. 3 Придружителни документи: Копия на документи, доказващи наличието на квалификация и професионален опит на ръководния персонал на кандидата
4.2. Пазарен опит на екипа за внедряване на иновации	5	Формуляр за кандидатстване - Раздел I, т.3 Придружителни документи: Копия на документи, доказващи наличието на квалификация и професионален опит на ръководния персонал на кандидата
5. Конкурентоспособност на предприятието в резултат на внедрения иновативен продукт, процес или услуга	**10**	
5.1. Очаквана възвращаемост на инвестициите във връзка с внедряване на иновативния продукт/процес/услуга	5	ФК- Раздел II, т. 5.3, т. 10 Придружителни документи: Икономическа оценка на внедряванта по проекта иновация и/или маркетингово проучване за възможностите за пазарна реализация на иновативния продукт/процес/услуга, извършени

		от независим/и експерт/и (незадължителни документи, които се представят по преценка на кандидата)
5.2. Устойчивост на предприятието в средносрочен и дългосрочен аспект в резултат на внедрения иновативен продукт, процес или услуга.	5	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т.7.2, 9.1, т.12
6. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. опазване на околната среда, равните възможности, социално включване, заетост)	**5**	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 13
7. Методология за изпълнение на проекта	**10**	
7.1. Съответствие на проекта с целите на ОП и настоящата процедура за подбор на проекти.	3	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 5.1 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
7.2. Ефективност на предложените по проекта дейности (вкл. оценка доколко изпълнението на предложените дейности гарантират като краен резултат от проекта внедряване на иновативния продукт, процес или услуга в дейността на предприятието)	5	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 6.1, т. 6.2, т.6.3, т.7.1, т. 8, т. 9.1 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател 7.2. „Ефективност на предложените по проекта дейности", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.		
7.3. Наличие на подходящи и обективно измерими индикатори за очакваните резултати от проекта	2	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 9.1. и т. 9.2. Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
8. Финансови ресурси и бюджет на проектното предложение	**10**	Формуляр за кандидатстване - Раздел II, т. 6.1, т. 6.2, т.6.3, , т.9.1 Бюджет - Приложение Б Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване) Придружителни документи: Оферти за всяка отделна инвестиция в активи Количествено-стойностни сметки по видове СМР (в случай, че по проекта се предвижда изпълнение на СМР) Счетоводна политика на предприятието
В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател 8 „Финансови ресурси и бюджет", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на		

проектите по настоящата процедура.		
Общ брой точки	**100**	

Следва да се има предвид, че при оценка на съответствието на проектните предложения с хоризонталните политики на ЕС, максимален брой точки по т. 6 от критериите за оценка ще получат проектни предложения:

- пряк резултат, от които е откриването на нови работни места;
- пряк резултат, от които е постигане на положителен ефект върху околната среда;
- които предвиждат спазване на принципа на равнопоставеност и превенция на дискриминацията. Европейската Общност насърчава равнопоставеността, както между мъжете и жените, така и между представителите на различните малцинствени групи и се стреми да отстрани всички дейности, водещи до неравнопоставеност (чл. 2 и 3 от Договора за създаване на ЕО). В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички предприемачи, собственици на предприятия, които отговарят на условията, посочени в т. 2.1 от Насоките за кандидатстване, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане. С цел изпълнение на целите за равнопоставеност е задължително съблюдаването от страна на бенефициентите на индикатори, отчитащи равнопоставеността при изпълнението на проекта;
- пряк резултат, от които е насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии в предприятията.

Във Формуляра за кандидатстване (раздел II, т. 9.2), кандидатите трябва да представят информация за индикаторите за измерване на постигнатите резултати от изпълнението на проекта. Освен индикаторите, относими към конкретния проект, кандидатите следва задължително да включат информация за следните индикатори:

- брой иновации въведени/готови да бъдат въведени на пазара;
- брой създадени работни места.

Допълнително могат да бъдат предвидени и други индикатори на ниво Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. съгласно Приложение № 3 на оперативната програма (Приложение Ш към Насоките за кандидатстване), относими към съответното проектно предложение. При изпълнение на проекта, бенефициентът следва да отчита степента на постигане на индикаторите, съгласно изискванията, посочени в Оперативното ръководство за изпълнение на проектите по процедурата.

По време на оценката, предложените индикативни цени за услуги и инвестиции в активи и СМР ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия по отношение на реалистичност спрямо средните пазарни цени за аналогични доставки/услуги и чрез сравнение с представените от кандидата оферти за активи и СМР.

В Бюджета (Приложение Б) и в Раздел II, т. 3.2 от Формуляра за кандидатстване (Приложение А) в случаите, когато помощта ще се изплаща на няколко вноски (траншове) и

при условие, че активите не са платени през първата година от влизане в сила на договора за безвъзмездна помощ, следва да се посочи сконтираната стойност на допустимите разходи по Елемент „Инвестиции". Сконтираната стойност се изчислява като се приложат формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А). Посочените стойности ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия за прилагане на формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А).

Извън тази проверка, е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителни разяснения и информация от страна на кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи, съгласно т. 3.1.1, както и евентуална ревизия на бюджетите на проектните предложения, в съответствие с критериите за ефективност, реалистичност и допустимост на дейностите и разходите по настоящата процедура. Допълнителни разяснения от кандидатите могат да бъдат изисквани само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 3 (три) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за това. Допълнително изисканите разяснения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че разясненията се изпращат с препоръчно писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на разясненията, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. Предоставяната допълнителна информация (в случай на изискване) не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното проектно предложение. При непредставяне на изисканата допълнителна информация или разяснения в срок, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание и няма да бъде оценявано по-нататък. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание.

ВАЖНО: Техническата и финансова оценка на проектните предложения включва проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай, че в процеса на техническа и финансова оценка оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в проектното предложение недопустими и/или неефективни дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложени дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до изменение на бюджета на проектното предложение. Следва да се има предвид, че допустимите промени в бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ, както и до промяна в процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност". В случай, че проектното предложение **получи „0" точки** при оценката по показател „Ефективност на предложените по проекта дейности" или по показател „Финансови ресурси и бюджет" или по показател „Новост/ефективност на внедряваната иновация", посочени в таблицата по-горе (т. 1.3., т. 7.2 и т. 8), както и в Приложение И „Критерии и методология за

оценка на проектните предложения", **предложението ще бъде отхвърлено като несъответсващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.** Поради това в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

За финансиране ще бъдат предложени само тези проектни предложения, чиято оценка по етап „Техническа и финансова оценка" е равна или надвишава 70% от максималния брой точки (70 т). Одобрените проекти получават финансиране по реда на тяхното постъпване до изчерпване на предвидените средства по настоящата процедура за подбор на проекти.

4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Решение за отхвърляне на дадено предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъде взето на следните основания:

- Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия за административно съответствие;
- Кандидатът не отговаря на условията за допустимост;
- Проектът не отговарят на условията за допустимост (например, превишен е максималният срок за изпълнение на проекта, исканата сума на безвъзмездна финансова помощ надвишава максимално допустимия размер и т.н.);
- Проектното предложение е получило оценка, която е по-ниска от предварително обявената минимална приемлива оценка, или е получило „0" точки по показател „Новост/ефективност на внедряваната иновация" или по показател „Ефективност на предложените по проекта дейности" или по показател „Финансови ресурси и бюджет";
- Въпреки, че проектното предложението покрива критериите за качество, е налице изчерпване на предвидените средства по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- Не са били спазени други критерии, посочени в Насоките за кандидатстване.

Договарящият орган уведомява писмено неуспелите кандидати в срок до 15 работни дни от издаването на решението.

ВАЖНО: Решението на Договарящия орган да отхвърли дадено проектно предложение или да не отпусне безвъзмездна финансова помощ е окончателно. Договарящият орган не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Договарящия орган.

Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Съгласно чл. 29, ал.2 от ПМС № 121/31.05.2007 г., **Договарящият орган уведомява писмено всички одобрени кандидати за решението си в срок до 15 работни дни от издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.**

За целта със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган се назначава екип по договаряне, който изготвя уведомления **до одобрените** за финансиране кандидати, съдържащи покани за сключване на договор съгласно предварително определен график и за представяне на следните документи:

1. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди крайния срок за предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата.** В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
2. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди крайния срок за предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата** (не се отнася за едноличните търговци). В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
3. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения (издадено не по-рано от 3 месеца преди крайния срок за предоставянето му) или план за разсрочено погасяване на задълженията, когато има такива - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;
4. Свидетелство за съдимост на **всички лица**, представляващи кандидата и вписани в Търговския регистър или определени като такива в учредителния акт, когато обстоятелството не подлежи на вписване, издадено не по-рано от 3 месеца преди крайния срок за предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;
   Когато за някое от горепосочените лица свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;
5. Нотариално заверено пълномощно, в случаите, когато договорът за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на кандидата, съгласно Удостоверението за актуално състояние или вписванията в Търговския регистър – **оригинал или нотариално заверено копие.**

Посочените документи се представят от одобрените кандидати при сключване на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като преди представяне на договорите за подпис, екипът по договаряне ще извършва проверка за съответствие на кандидатите с изискванията на чл. 7, ал. 1 на ПМС № 121/31.05.2007 г. въз основа на представените документи.

В случай, че кандидат се яви за подписване на договор с липсващ/и изискуем/и документ/и и/или несъответстващ/и на изискванията документ/и и декларира в писмен вид причините за това, като приложи/приведе доказателства, че непредставянето на съответния/те документ/и е по независещи от кандидата причини, екипът по договаряне указва допълнителен срок за представяне на необходимите документи.

Договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се сключват с всички кандидати, които представят липсващите и/или несъответстващите на изискванията документи в рамките на допълнително указания срок. С кандидатите, които не представят липсващите документи или отново представят документи, които не съответстват на изискванията, не се сключват договори за безвъзмездна помощ, като на тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответния броя кандидати от резервния списък (в случай, че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите, документи при сключване на договор за безвъзмездна помощ, се установи несъответствие между декларирани данни на етап кандидатстване и информацията, посочена в представените документи, договор за безвъзмездна финансова помощ не се сключва, като за договаряне ще бъдат поканени съответния броя кандидати от резервния списък (в случай, че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

При установяване на декларирани неверени данни от страна на кандидатите по процедурата, ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към сключване на договор с кандидатите от резервния списък (в случай, че такъв е съставен) по поредността на класирането им, до изчерпване на наличния бюдежт по процедурата.

Проверка за липса на двойно финасиране

Преди сключването на договора за безвъзмездна помощ, екипът по договаряне извършва служебно кръстосана проверка на дейностите, предложени за финасиране от потенциалните бенефициенти на помощта от ОП „Конкурентоспособност", с оглед избягване на двойно финансиране на дейности.

За извършване на проверката екипа по договаряне използва:

- Декларация за държавни помощи (Приложение Д към Насоките за кандидатстване);

- Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение, за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта (Раздел III от Формуляра за кандидатстване);

- Информацията по чл. 37 от ПМС № 121/31.05.2007 г., подлежаща на публикуване на интернет страниците на МЗ, на УО и на Единния информационен портал за обща

информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България;

- при съмнение за непълна или невярна информация, предоставена от кандидатите, оценителната комисия има право да отправя писмени искания/запитвания до договарящия орган, сключил договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект със същия кандидат относно предоставяне на допълнителна информация за характера на финансираните дейности;

- други способи, които по преценка на оценителната комисия по процедурата са приложими за проверка за липса на двойно финансиране.

Ако в резултат на извършената проверка, се установи наличие на двойно финансиране на проект или на дейности от проекта, Ръководителят на договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на основание чл. 31 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

При сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва Декларация за нередности **(Приложение М към Насоките за кандидатстване)**. **В случай, че към датата на сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване в** Декларацията за държавни помощи **(Приложение Д)**, Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия **(Приложение Е),** Декларацията по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС 121/31.05.2007 - **(Приложение Г),** Декларацията за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост **(Приложение Ж),** Декларацията при съпритежание на патент/свидетелство за регистрация на полезен модел/изобретение, за което е подадена заявка за патент/иновативен софтуер (**Приложение З), както и Декларацията в Раздел III от Формуляра за кандидатстване, същите се попълват и представят отново.**

Всички посочени декларации са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

След издаване на решението на Ръководителя на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатите по настоящата процедура за подбор на проекти имат право да поискат допълнителни разяснения или да подадат жалби/възражения/искания, касаещи дадено проектно предложение по процедурата.

Жалби/възражения/искания за допълнителни разяснения, касаещи дадено проектно предложение по настоящата процедура могат да бъдат подавани в писмена форма до Ръководителя на Договарящия орган, включително по електронна поща на следния адрес: jalbi@sme.government.bg. Постъпилите възражения/жалби/искания за разяснения се разглеждат като се извършва необходимата проверка и се изпраща отговор до подателя на

възражението/жалбата/искането, съдържащ, конкретните основания за отхвърляне на съответното проектно предложение.

Управляващият орган и Междинното звено поддържат регистър на случаите на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация.

Всеки кандидат може да подаде до Ръководителя на Управляващия орган или до Ръководителя на Договарящия орган сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.

4А. ИНДИКАТИВЕН ПЛАН-ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПРЕЗ 2010 г.

- **29 март 2010 г.** – Обявяване на процедурата;
- **1-30 май 2010 г.** – Провеждане на информационни дни за представяне на процедура BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги";
- **май – 31 декември 2010 г. –** Оценка на проектните предложения по реда на тяхното постъпване при спазване на следния календарен график:

Януари 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Февруари 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Март 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Април 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Май 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Юни 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Юли 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Август 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Септември 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Октомври 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Ноември 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Декември 2010 г.

п	в	с	ч	п	с	н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Легенда:

ЖЪЛТО – проектните предложения, подадени на датите, маркирани в жълто ще бъдат оценени от Оценителна комисия, чиято сесия стартира на 12 май 2010 г.

ЗЕЛЕНО - проектните предложения, подадени на датите, маркирани в зелено (включително 12 май 2010 г.) ще бъдат оценени от Оценителна комисия, чиято сесия стартира на 26 юли 2010 г.

ЧЕРВЕНО – датите, маркирани в червено, указват началото на сесиите за оценка на проектните предложения, постъпили през съответния период.

- Съгласно чл. 24, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз, ***оценката*** на проектните предложения, постъпили в рамките на съответната сесия ***се извършва в срок до 3 месеца*** от датата на изтичане на съответната сесия за набиране на проектни предложения.
- Съгласно чл. 27, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 10 работни дни*** след като получи доклада на Оценителната комисия от оценката на проектните предложения, постъпили и оценени през съответната сесия, Ръководителят на ***ДО взема мотивирано решение за:***
  - одобряване на доклада и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по предложените проекти;
  - връщане на доклада за преразглеждане, като посочва основанията за това;
  - отхвърляне на доклада и прекратяване на процедурата, като посочва основанията за това.

- Съгласно чл. 29, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. в срок от 15 работни дни от издаването на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ДО уведомява писмено одобрените кандидати.

- Съгласно чл. 29, ал. 4 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ДО ***уведомява писмено неуспелите кандидати в срок 15 работни дни*** от вземането на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като посочва основанията за отхвърлянето им.

- Съгласно чл. 36, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 30 дни след влизането в сила на решението*** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган предлага на бенефициентите по одобрените за финансиране проекти да подпишат договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

- ***Договорите*** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ***влизат в сила от датата на подписването им*** от страните с изключение на случаите, когато на етап кандидатстване, кандидатът е представил Споразумение с притежателя/ите на правата по интелектуална собственост за апортирането им в капитала на кандидата, в случай на одобрение на проекта, като апортирането е изрично условие за влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

- Съгласно чл. 32 от ПМС № 121/31.05.2007 г. в рамките на процедура без определен срок за кандидатстване етапът по набиране на проектни предложения може да бъде спиран с мотивирано решение на Ръководителя на Договарящия орган, в случай че:

- стойността на подадените проектни предложения надхвърля финансовия ресурс по обявената схема.
- настъпване на промени в националното или европейското законодателство с оглед на синхронизиране на насоките за кандидатстване със съответните законодателни изменения
- общата стойност на одобрените за финансиране проектни предложения и/или на получените проектни предложения, чиято оценка все още не е приключила, надхвърля планирания за провеждането на конкретната процедура финансов ресурс.

5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения стандартен Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 **(Приложение К)** и Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **(Приложение Л). В процеса на изпълнение на проектите, бенефициентите следва да се придържат към правилата и процедурите, описани в Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, публикувано за целите на настоящата процедура.**

Изпълнението на проекта, за който е поискана безвъзмездна финансова помощ, стартира веднага след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ. Всички дейности по проекта следва да бъдат изпълнени в рамките на срока за изпълнение на договора. Изключение се допуска единствено за одита на проекта, който може да се извършва след приключване на дейностите по проекта.

Всеки кандидат може да подаде сигнал за наличие на нередности и/или измами или съмнение за нередности и/или измами при провеждане на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ и/или при изпълнение, съответно отчитане на проекта по реда и при условията, установени в чл. 4 – чл. 10 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от Европейския съюз **и съгласно подписаната от него Декларация за нередности (Приложение М към Насоките за кандидатстване)**.

5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми и документи, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени

за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп (както по време на изпълнението на проекта, така и след неговото приключване) на представители на Договарящия орган и/или Управляващия орган, и/или други одитиращи институции с цел извършването на проверка на място на резултатите от изпълнението на проекта.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата от безвъзмездната финансова помощ. За повече информация относно сертифициране на разходите вижте Указания на Министерство на финансите ДНФ 02/10.03.2009 г. относно сертифициране на разходи по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение С.**

В съответствие с Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност" и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Бенефициентите са длъжни да следват Указанията на министъра на финансите **(Приложение Р към настоящите Насоки за кандидатстване)** за определянето на ДДС като „възстановим" и следователно недопустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура, или като „невъзстановим" и следователно допустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура при оформянето на исканията за плащане, документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства по настоящата процедура.

Бенефициентът е задължен да съхранява всички документи, свързани с изпълнението на проекта в срок от три години след приключването на оперативната програма, съгласно чл. 90, (1) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006.

5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ задължително се фиксира в Договора за безвъзмездна финансова помощ. Фиксираният в договора размер на безвъзмездна финансова помощ се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в

договора размер на безвъзмездната финансова помощ е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако бенефициентът не може да изпълни дейностите, заложени в договора, Договарящият орган има правото да не извърши плащанията цялостно или частично в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на бенефициента.

5.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на Анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора и равното третиране на бенефициентите.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на безвъзмездната финансова помощ по договора и/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има предварително определен максимален размер, както и прехвърляне на средства между елемент „Инвестиции" и елемент „Услуги".

5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент 1083/2006 (чл. 60 (b)) и 1828/2006 (чл. 13(2)), Управляващият орган следва да извършва проверки за удостоверяване на административните, финансовите, техническите и физическите аспекти от изпълнението на проектите. Управляващият орган делегира тези си правомощия на Междинното звено като това делегиране на права не лишава Управляващия орган от правото по негова преценка да извършва част от тези проверки самостоятелно. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на документи, предоставени във връзка с възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложени по проекта. Проверките се извършват на 100 % от проектите, като включват техническа и финансова проверка.

5.6. Отчитане на проекта

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане. В хода на изпълнение и при приключването на дейностите по проекта бенефициентът е задължен да изготви и представи на Междинното звено **междинни и/или финални технически и финансови отчети** (съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата) относно неговото

изпълнение и постигнати резултати. Тези отчети трябва да посочват и постигането на резултатите и целите на проекта чрез предварително зададените индикатори, както и да показват реалното изпълнение на заложените очаквани резултати. Отчетите трябва да описват и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на проекта, както и как тези проблеми са били решени или причините за това да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати предварително заложените резултати от проекта, бенефициентът трябва да предостави подробно обяснение/обосновка за причините.

Допълнително, в хода на изпълнение на проекта, Ръководителят на Междинното звено и/или Ръководителят на Управляващия орган, могат да изискат от бенефициента да предостави доклади и/или допълнителна информация относно напредъка, постигнат по проекта.

Всички писмени инструкции и указания на Ръководителя на Междинното звено или Ръководителя на Управляващия орган, свързани с изпълнението на проекта, включително такива, предоставяни след влизането в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, имат задължителен характер за бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

5.7. Плащане

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се предвиждат 3 варианта на плащане, както следва:

Вариант 1 (с авансово плащане, междинни и окончателно плащане):
Бенефициентите по настоящата процедура имат право да получат авансово плащане като представят пред Договарящия орган искане за плащане по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение Н). Авансовото плащане може да бъде в размер до 20% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ. Условие за неговото извършване е предоставянето на банкова гаранция от страна на бенефициента (Приложение О към Насоките за кандидатстване**)**, покриваща пълния размер на исканата авансова сума и Финансова идентификационна форма (съгласно образеца, приложен към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата)**.**

След представяне на посочените документи, Договарящият орган превежда размера на авансовото плащане по банкова сметка на бенефициента, открита за целите на проекта. Бенефициентът може да използва средствата по тази сметка съгласно условията, определени в договора за откриването й. Той има право да поиска междинно плащане при реално извършени дейности и платени разходи за тях и след одобрение на междинен технически и финансов отчет. За да получи исканата сума, бенефициентът трябва да представи документи, които удостоверяват изразходването на средствата. Документите се проверяват, разходите се верифицират и на бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездната финансова помощ, посочен в

договора. **Общият размер на авансовото и междинните плащания не може да надхвърля 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ.**

Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет като се приспаднат сумите по отпуснатите авансови и междинни плащания.

Заявяването на авансово плащане от страна на бенефициентите не е задължително.

Вариант 2 (само междинни плащания и окончателно плащане):
В този случай бенефициентът първоначално заплаща всички разходи по изпълнение на проекта за определен период. За да получи исканата сума за междинно плащане, бенефициентът трябва да представи документи, които удостоверяват изразходването на средствата и междинен/финален финансов отчет (съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата)**.** Документите се проверяват, разходите се верифицират и на Бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездна финансова помощ, посочена в договора. Общият размер на междинните плащания не може да надхвърля 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ. Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет като се приспаднат сумите по отпуснатите междинни плащания.

Вариант 3 (само окончателно плащане):
Окончателното плащане в размер на общата стойност на безвъзмездната помощ, изчислена като се приложи процента, посочен в чл. 3.2. от Договора за предоставяне на безвъзмездна помощ към общите верифицирани разходи. То се извършва след одобрението на финалния отчет от страна на Договарящия орган, в съответствие с чл. 2.4 и чл. 2.5 от Общите условия към финансираните по ОП „Конкурентоспособност" договори, придружен с искане за плащане, подадено в съответствие с образец на Договарящия орган, в срок от 15 работни дни от верифицирането на разходите от страна на Управляващия орган.

В случай, че бенефициентът избере Вариант 1 или Вариант 2, т.е. в случаите, в които плащането на безвъзмездната финансова помощ ще се извърши на няколко вноски (траншове) и при условие, че активите не са платени през първата година от влизане в сила на договора за безвъзмездна помощ, помощта по Елемент „Инвестиции" следва да бъде сконтирана до нейната стойност към момента на предоставянето на помощта, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 4 параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008. Сконтирането се извършва от бенефициента при кандидатстване, като се приложат формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А).

5.8. Мерки за информиране и публичност

Всички бенефициенти трябва да прилагат подходящи мерки за публичност и информираност съгласно правилата на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

Бенефициентите са длъжни да упоменат финансовия принос на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. в информацията, изготвяна и предоставяна във връзка с изпълнението на проекта, във всички отчети за изпълнение на договора (междинни и окончателен), както и във всички други документи, отнасящи се до изпълнението на дадена дейност по проекта. Във всички обяви и публикации, свързани с изпълнението на проекта, бенефициентът е длъжен да оповести, че проектът е получил финансиране от ЕФРР чрез ОП „Конкурентоспособност".

Бенефициентът е длъжен да постави постоянна разяснителна табела на видимо място и със значителен размер след приключване на дейностите по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако изпълнявания проект отговаря на следните условия:
а) Общото публично съфинансиране на дейността надвишава 500 000 евро.
б) Дейността включва покупка на физически обект (материален актив) или финансира инфраструктурни или строителни дейности.

Табелата се поставя най-късно до 6 (шест) месеца след приключване на дейностите по договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Тя трябва да указва вида и името на дейността (тази информация не трябва да заема повече от 25% от табелата), както и да включва информация за:

- Име на проекта (вид и наименование на операцията);
- Емблемата на Европейския съюз в съответствие с графичните стандарти, посочени в Приложение I на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие, и позоваване на Европейския съюз;
- Названието и логото на финансиращия фонд (в случая, Европейския фонд за регионално развитие);
- Названието/абревиатурата - Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 -2013 (ОП „Конкурентоспособност") и логото на оперативната програма заедно с думите „Конкурентна България".

Постоянни разяснителни табели се поставят само за проекти, при които общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро и чието изпълнение включва закупуването на физически обект (материални активи) или финансиране на инфраструктурни или строителни дейности.

Информационно табло (билборд) - в хода на изпълнение на проекта бенефициентът следва да постави информационно табло (билборд) на мястото на изпълнение на всеки проект, при който общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро, и чието изпълнение включва закупуването на материални обекти. Елементите, посочени по-горе при описанието на постоянните разяснителни табели, заемат минимум 25% от информационното табло. След приключване на проекта, информационното таблото се замества от постоянната разяснителна табела.

В случаите на закупуване на оборудване е необходимо да се поставят стикери върху всеки актив, закупен по проекта, включващи информация за финансовия принос на ЕС чрез ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г.

Неспазването на правилата за визуализация може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените разходи.

6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

1. Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** (Приложение I към Договора);
2. **Приложение А1** към Формуляра за кандидатстване, чрез което сконтираната стойност на допустимите разходи по елемент „Инвестиции" се изчислява автоматично;
3. Бюджет на проекта – **Приложение Б** (Приложение III към Договора);
4. Логическа рамка **– Приложение В** (Приложение IV към Договора);
5. Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г. – **Приложение Г** (Приложение V към Договора);
6. Декларация за държавни помощи – **Приложение Д** (Приложение VI към Договора)**;**
7. Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и указания към нея – **Приложение Е** (Приложение VII към Договора);
8. Декларация за ненарушаване на чужди права върху интелектуална собственост – оригинал **- Приложение Ж** (Приложение VIII към Договора);
9. Декларация при съпритежание на патент/свидетелство за регистрация на полезен модел/изобретение, за което е подадена заявка за патент/иновативен софтуер, ако е приложимо - **Приложение З** (Приложение IX към Договора);

ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Критерии и методология за оценка на проектните предложения – **Приложение И;**
2. Контролен лист за извършване на предварителна проверка при подаване на проектните предложения **– Приложение Й**;
3. Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 (накратко „Договора") – **Приложение К**;
4. Общи условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г., договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ - **Приложение Л** (Приложение II към Договора);
5. Декларация за нередности - **Приложение М** (Приложение X към Договора);
6. Образец на искане за плащане по договор за безвъзмездна финансова помощ – **Приложение Н** (Приложение XI към Договора);
7. Образец на банкова гаранция за авансово плащане - **Приложение О** (Приложение XII към Договора);
8. Образец на доклад за фактическите констатации и работно задание за проверка на разходите по договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма

"Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. - **Приложение П** (Приложение XIII към Договора);

9. Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение Р**;
10. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 02/10.03.2009 г. относно сертифициране на разходите по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение С**;
11. Приложение I към Договора за създаване на Европейската общност – **Приложение Т**;
12. Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. - **Приложение У**;
13. Класификатор на икономическите дейности /КИД - 2008/ – **Приложение Ф**;
14. Списък с адресите на териториалните звена на Междинното звено (ИАНМСП) - **Приложение Х**;
15. Методика за оценка с цел удостоверяване иновативността и правата по интелектуална собственост върху внедрявания софтуер от кандидати по открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество, без определен срок за кандидатстване: BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги" по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 - **Приложение Ц**;
16. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 08/29.12.2009 г. относно процедура по регистриране, докладване и последващо проследяване на случаи на нередности по Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз – **Приложение Ч**;
17. Приложение № 3 „Индикатори на оперативната програма" на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. – **Приложение Ш**.